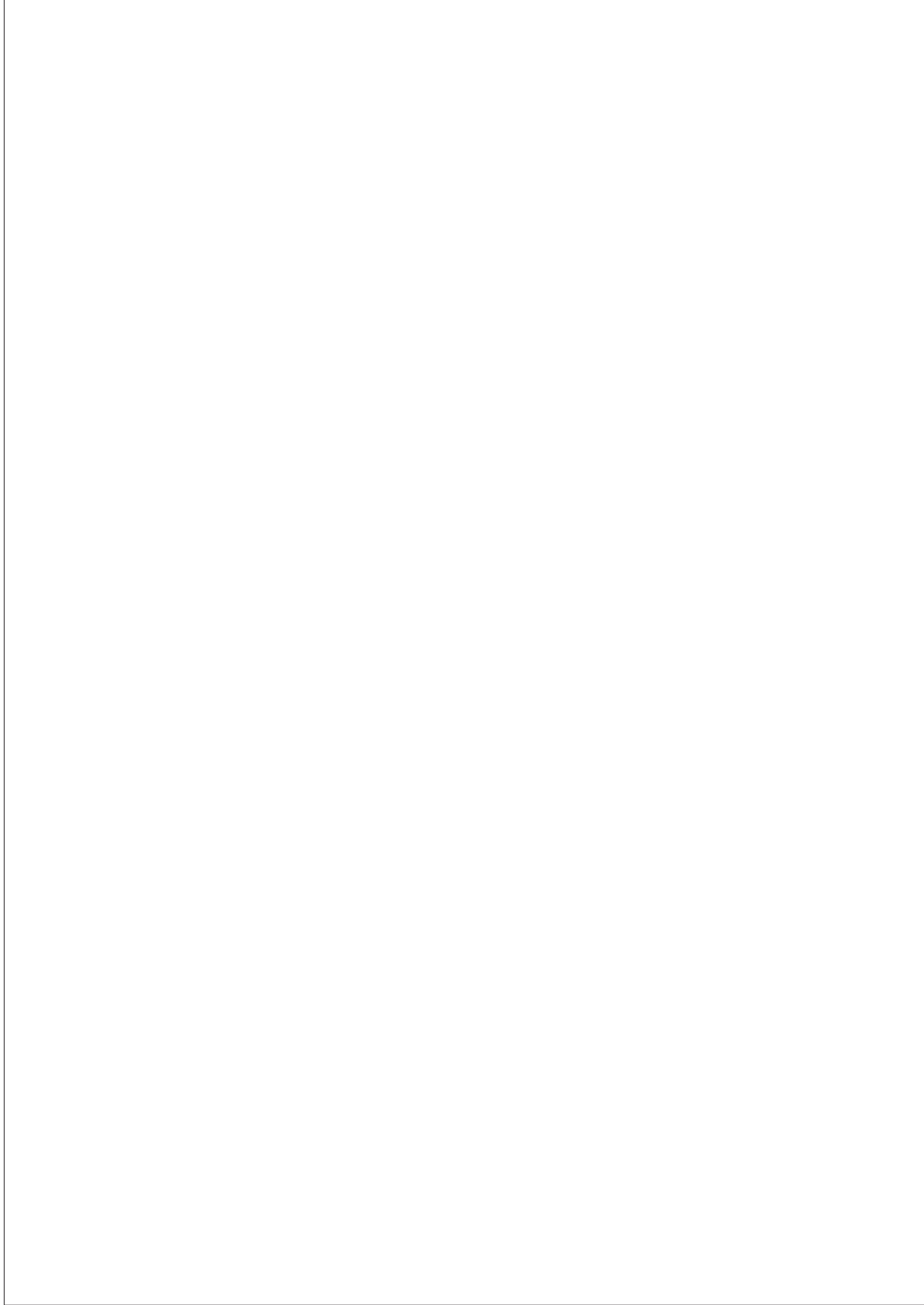

Tromsø Museum

Universitetsmuseet i Tromsø

Årsberetning 2005

På sommeren tok vi avskjed med professor i kvartærgeologi Jakob Møller ute i et av hans forskningsfelt på Breivikeidet da han gikk av med pensjon 70 år gammel.

Foto: Jorunn M. Rødli, TMU

TROMURA, Fellesserie nr. 31
Universitetet i Tromsø

ISSN 0332-7647

«Tromsø Museum, har til oppgave vitenskapelig utforskning av Nord-Norge med tilstøtende arktiske egner, samt spre kjennskap til de forskjellige vitenskapsgrener.»

Fra stortingsvedtak 3. desember 1975.

Innledning	2
Organisasjon	3
Personale	5
Regnskapsoversikt	7
Lokalisering og arealer	7
Forskning	8
Formidling	12
Samlingene	15
Undervisning	19
Forvaltning	20
Styringsdokument 2005-2006	21
Appendix	
Minneord	22
Oversikt over eksterne prosjekter	23
Oversikt Åpne Eksterne Prosjekter	25
Personaloversikt – Avdelingsvis	27
Representasjon	29
Publikasjoner	32

Innledning

2005 kommer til å gå over i historien som det året Norge markerte 100 år som nasjon. Kong Harald innledet markeringen med å åpne utstilling PolarNorge – det hvite eventyret på Tromsø Museum 9. februar. Utstillingen var et samarbeid mellom Norsk Polarinstitut, Statsarkivet, Polarmuseet i Tromsø og Universitetet i Tromsø.

2005 var første år med registrering av antall publikasjoner. TMU klarte seg godt i Universitetet i Tromsøs målestokk, men har langt igjen til ønsket måltall. Svært positivt slo doktorgradsarbeidet i taksonomi ut. Avhandlinga *Revision and cladistic analysis of the genus Bathyporeia Lindstrøm 1855* til Cederic D`Udekem D`Acoz bestod av en samling vitenskapelige publiserte artikler.

2005 var også året for det spektakulære sølvskattfunnet på Tromsøya. Tre gutter gjorde funnet som ble gjort om til ei skatteutstilling i løpet av tre hektiske måneder. Funnet og utstillinga har vakt internasjonal så vel som nasjonal og lokal interesse.

2005 var også første året for arrangementet Desembernatt, der TMU åpnet dørene for publikum natt til 1. desember og inviterte på formidling og aktiviteter av mange slag. Over 500 besøkte museet den kvelden.

2005 ble også prega av oppstart av omstillingsarbeidet med sikte på ny ledelse, styring og organisering. Arbeidet var initiert av universitetsledelsen. Samtidig var et offentlig utvalg i gang med et utredningsarbeid om universitetsmuseene i form av en NOU.

Samlingsarbeidet sto i fokus og arbeidet med å utvikle en plan for revitalisering av samlingene ble startet opp. I tillegg ble gjenstandsmateriale fra Svalbard vedtatt overført til nye magasin ved Sysselmannen på Svalbard. Katalogiserings- og oversendelsesarbeidet ble ivaretatt av personale med forskerkompetanse.

Det var valg av ny ledelse våren 2005. Marit Anne Hauan og Torbjørn Alm overtok stafetten etter henholdsvis Dikka Storm og Rob Barrett fra 1. august.

Tromsø den 7. november 2006

Museumsleder
01.01.05–31.07.05

Museumsleder
fra og med 01.08.05

Organisasjon

Tromsø Museum er direkte underlagt universitetsstyret, og har sitt eget styre med 9 representanter, alle fra museets stab. Universitetsledelsen tok i september initiativ til en utredning av organisering og signaliserte dermed endring både mht. ledelse, organisering og styring. Utredningsarbeidet pågikk høsten 2005 i et utvalg med representanter fra Fylkeskommunen, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, organisasjonene og museets ansatte. Utredningen konkluderte med å foreslå to faglige avdelinger og en stabsfunksjon for formidlingsavdelingen under en enhetlig ledelse. Organisasjonen hadde i 2005 hatt seks fagenheter, tre naturvitenskapelige, tre kulturvitenskapelige og formidlingsenheten. Det er stor faglig bredde i organisasjonen.

Det pågikk omfattende evaluering av Museumsprosjektet, som har hatt digitalisering av de vitenskapelige samlingene som sitt ansvarsområde i en 6 års periode.

BM utvikling ber universitetsmuseet gå inn i den lokale konsolidering mellom museene i Tromsø og utrede muligheten for fusjon med Polarmuseet.

Ledelse

Den sittende ledelse Dikka Storm og Rob Barrett ble prolongert til 1.08 etter tre års tjeneste som valgt ledelse det vil si med ett halvt års forlengelse. Marit Anne Hauan og Torbjørn Alm ble valgt som ny ledelse i en toårsperiode og fikk et nytt internt styre. Den nye museumslederen Marit Anne Hauan er folklorist og nestleder Torbjørn Alm er botaniker. Avdelingsdirektør gjennom hele året var Else Bottengård.

Styring

Museumsstyret hadde 6 møter i vårsemesteret og 6 i høstsemesteret, hvorav ett var ekstraordinært for å komme i havn med budsjettinnspillet. I forbindelse med museumsstyrets møte den 27. oktober ble det avholdt et styreseminar der det nyoppnevnte utredningsutvalget var invitert til å delta. Av de eksterne var det kun organisasjonenes representant som hadde anledning til å møte. Den nye ledelse utarbeidet et styringsdokument etter denne samlingen. Sammensetningen av Museumsstyret i vårsemesteret gjengis i årsberetningen for 2004. Nedenfor framgår sammensetningen om høsten:

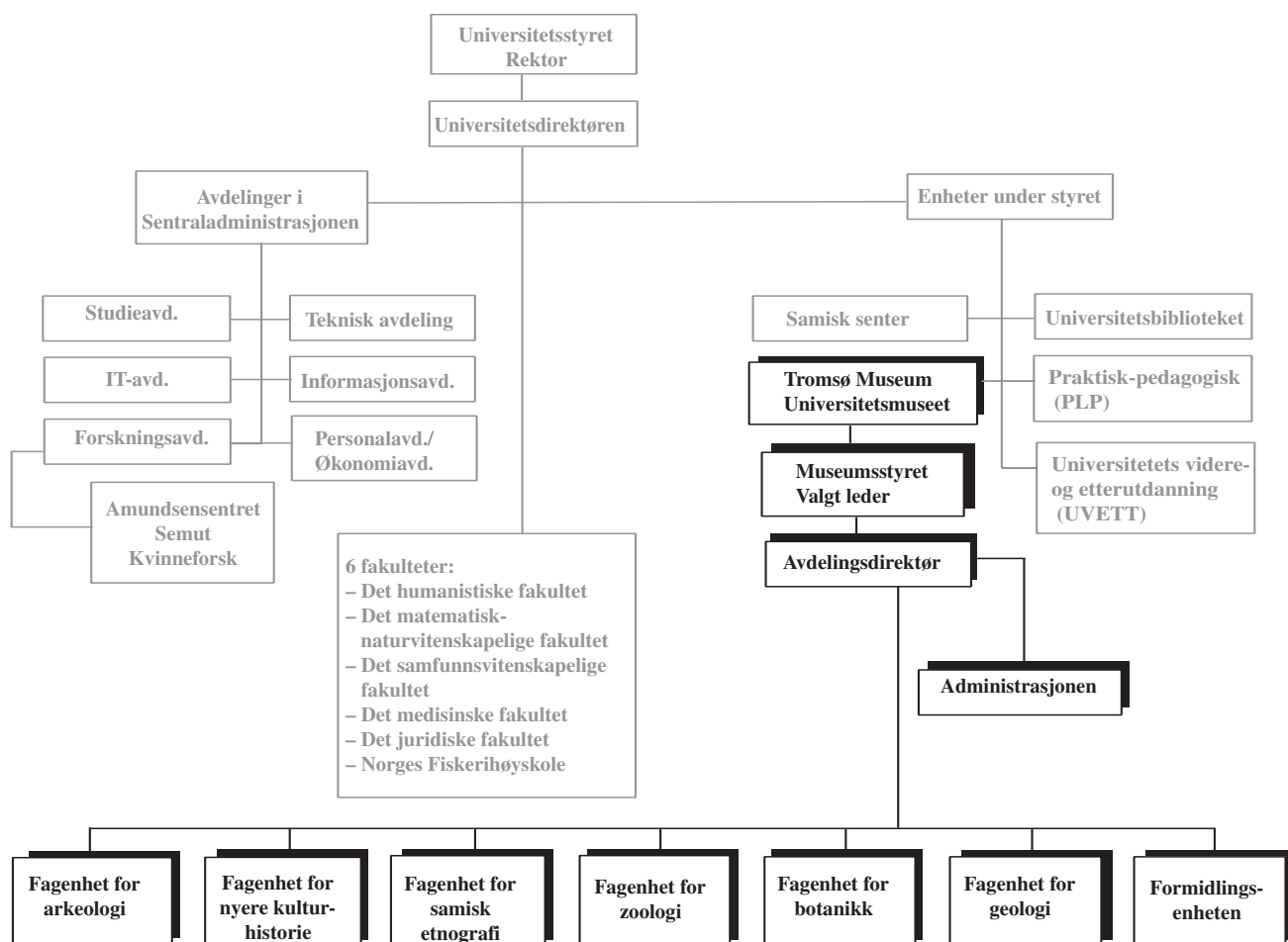
Museumsleder Marit Anne Hauan
Nestleder Torbjørn Alm
Professor Arne C. Nilssen
Førsteamanuensis Karl Frafjord
Førsteamanuensis Ola Graff
Forsker Anja Niemi
Førstekonsulent Elisabeth J. Nilssen
Førstekonsulent Ellen Beck
Formidlingsleder Lars Sigurd Eide

Styringssignalene til museet særskilt fra Universitetsstyret var :

- TMU skal bidra til å realisere utstillingsprosjektet Polarnorge 2005
- TMU skal styrke samarbeidet med andre enheter ved Universitetet om forskningsformidling og forskning

Når det gjelder de felles styringssignalene til alle budsjettenheter om å øke finansieringen fra NFR og EU, har TMU et forprosjekt til en utstilling om *Den politiserte torsken*. Foranledningen er et forskningsprosjekt i samarbeid med NORUT, finansiert av Forskningsrådet.

Tromsø Museum – Universitetsmuseet i Tromsø; Organisasjon 2005

Personale

Taksidermist Stefan Hugel omkom på tur på Ringvassøya 30. oktober. Det var et stort tap for det zoologiske fagmiljøet og for alle hans kolleger ved museet. Vi viser til minneord et annet sted i årsberetningen. Stefan kom til museet som 22 åring fra Tyskland. Han ble bare 40 år gammel.

Vikariatet som formidlingsleder ble tiltrådt av Lars Sigurd Eide. Hans ledererfaring og faglige bakgrunn både som pedagog og fra media bidro til et løft og en synliggjøring av museet i reiselivssammenheng. Hovedbetjent Signe Revold sa opp sin stilling og Margaret Surgenor tiltrådt ved direkte tilsetning denne stilling etter å ha vært ansatt i halv stilling innen samme arbeidsområde i en årrekke. På slutten av året sa overingeniør John Beck Jenssen opp sin stilling på DNA laboratoriet.

På sommeren tok vi avskjed med professor i kvartærgeologi Jakob Møller ute i et av hans forskningsfelt på Breivikeidet da han gikk av med pensjon 70 år gammel. Mange holdt taler i anledning hans mangfoldige arbeid og noen poengterte særlig hans evne til å arbeide flerfaglig og gi grunnlagsdata om havnivå til det arkeologiske fagmiljøet. Finn Haugli, daglig leder i Botanisk Hage fikk en nasjonal pris for sitt arbeid.

Sykefraværet økte høsten 2005. Prosentandelen økte fra 2,3 % på sommeren til 4,7 % i siste kvartal.

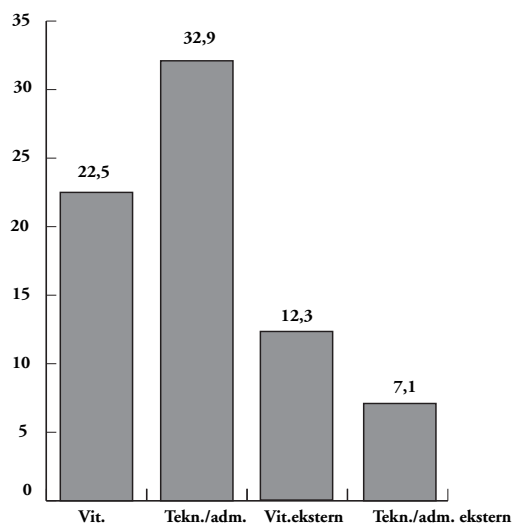
Personale knyttet til den eksternt finansierte virksomheten arbeidet både innen forskning, formidling og med samlingene. Faggruppen som hadde ansvar for de arkeologiske utgravningene forut for LNG-anlegget i Hammerfest ble reengasjert med endrede betenknninger, som påla oppgaver knyttet til en utstilling. Statoil finansierte hele den nye basisutstillingen om steinalderen. Dette medførte kjøp av tjenester, med personale både fra hovedleverandør og flere underleverandører. Oppstart av dette arbeidet skjedde høsten 2005 og museets tegneleder Ernst Høgtun ble frikjøpt til oppgaven som produksjonsleder f.o.m. 14.08. Prosjektleder var Morten Ramstad og styringsgruppens leder var Stephen Wickler.

Magasinrevisjon og konserveringsoppgaver igangsatt i det arkeologisk fagmiljøet ble utført av engasjert personale på årsbasis. Særskilt kompetanseutvikling var øremerket konserveringsmiljøet ved at den eneste fast tilsatte i arkeologisk konservering Camilla Nordby var innvilget masterutdanning med lønn i ett år i England.

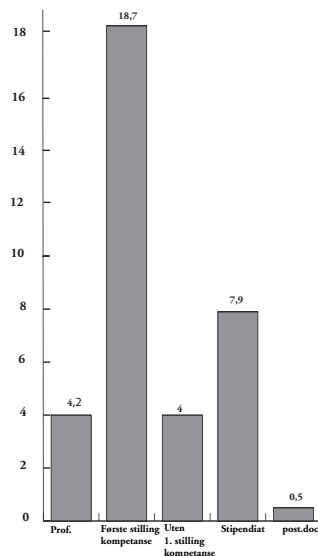
Velferd og fellesarrangementer er høyt verdsatt i institusjonen. Betydningen av slike arrangement gjør at det alltid er en velferdskomite som påtar seg ansvar. I 2005 gikk velferdsturen til Berg med fembøring og det var et sommerarrangement i Botanisk hage.

Helse, miljø og sikkerhetsarbeidet er pålagt ved lov. Det ble blant annet ivaretatt gjennom ferdigstilling av et omfattende ventilasjonsprosjekt. Bygningsarbeidene i hovedbygningen var så omfattende at store deler av staben ble bedt om å etablere hjemmekontor. Det var i lange perioder utover våren både støv og støypenger og det kan i ettertid stilles spørsmål ved om ikke virksomheten burde vært flyttet til egnede lokaler i byggeperioden.

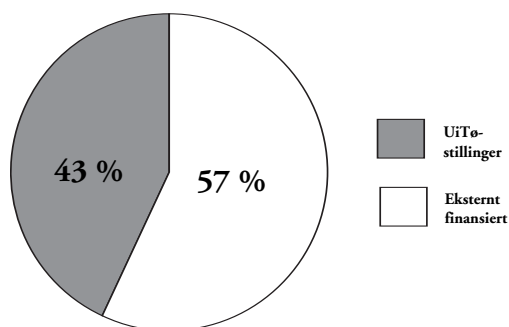
Antall årsverk i ulike kategorier

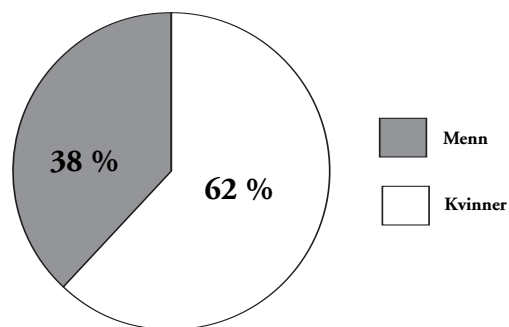
Vitenskapelige årsverk etter kompetanse

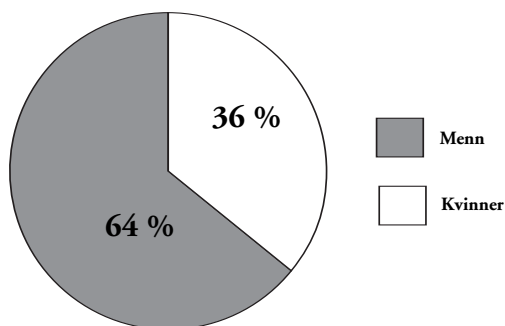
Eksternt finansierte stillinger

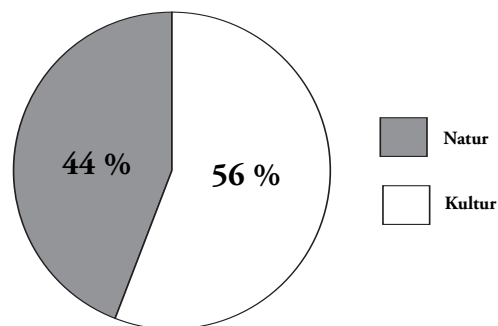
Kjønnsfordeling i teknisk/administrativ stilling

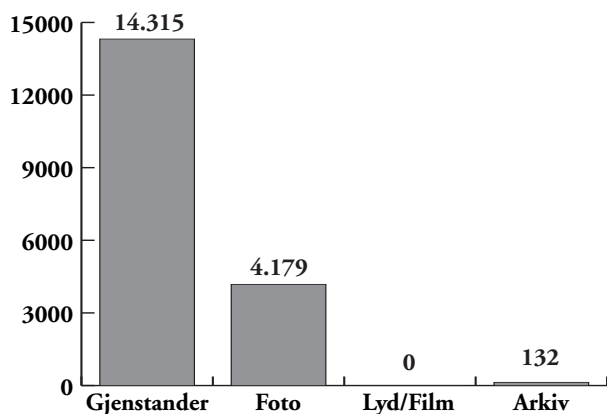
Kjønnsfordeling i vitenskapelige stillinger

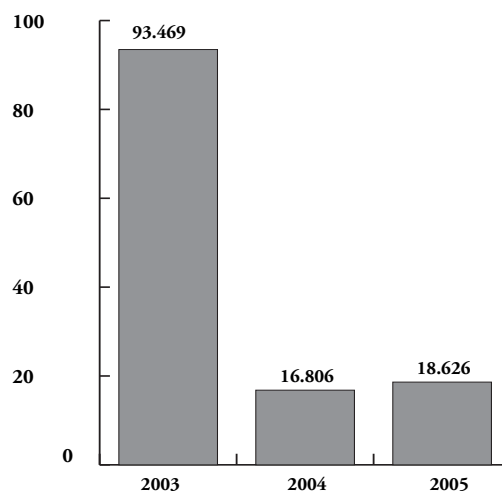
Vitenskapelige stillinger natur/kultur

Tilvekst til samlingene ved Tromsø Museum fordelt på kategori 2004

Tilvekst til samlingene ved Tromsø Museum siste tre år

Regnskap

	Budsjett	Forbruk	Differanse
Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	-43 196 944	57 670 737	14 473 793
Salg og annet	-5 812 356	-5 812 356	
Ekstern virksomhet	-11 220 383	11 182 452	-37 932
Resultat 2005			8 623 506
Overføringer			- 2 274 812
Saldo per 31.12.			6 348 693

NB ! *Inkludert er kr 11 millioner i internhusleie.

Saldoen viser røde tall i regnskapet. Dette skriver seg fra det faktum at Museumsstyret i 2004 gikk inn på å vedta et underskuddsbudsjett med 1,4 mill i minus ved inngangen til året. Også for 2005 vedtok styret underskuddsbudsjett. Våren 2005 var det flere møter med universitetsledelsen om rammebetingelsene og diskusjoner om budsjetteringsmodeller relatert til resultatbelønning. Det ble påpekt at rammebevilgningen og budsjettsituasjonen i realiteten innebar en nedbemanning med minimum 10 årsverk for å komme i balanse i løpet av kommende toårsperiode.

I tillegg til basis kom etterskuddsvis beløpet knyttet til lokalt lønnsoppgjør og noen bevilgninger fra sentrene til strategiske tiltak. Det ble satt av 240 000 kr som et engangsbeløp øremerket Botanisk Hage.

Salg og annet omfatter bruttoomsetningen i museumsbutikken og ved fotosalg. I tillegg kommer refusjoner der den største posten utgjøres av lønnsrefusjon fra Museumsprosjektet, refusjon grunnet utføring og dekningsbidrag fra de eksterne prosjektene.

Ekstern virksomhet var i 2004 ca. 4,0 mill kr. I 2005 var denne virksomheten på samme nivå ca. 4,1 mill. Det vises til vedlagte oversikt over eksterne prosjekter med tilsagnsbeløp.

Inntjeningen i 2005 økte noe, sammenlignet med 2004. Årsaken var økte priser og salg av annonser i tidsskriftet Ottar. Innkjøpsrammen til butikken ble satt ned fra 1 mill til 0,7 mill slik at vi ikke økte varelageret. Billettprisen ble imidlertid holdt uendret. Fra 2004 til 2005 økte besøket noe, særskilt knyttet til arrangement. Inntjeningen er beskjedent sammenlignet med de muligheter som ligger i å oppnå budsjettbalanse ved å holde stillinger ledige.

Lønnsinnsparingen ble delvis gjennomført ved å holde ledighet i følgende stillinger; formidlingslederstillingen, i tegnelederstillingen, kvartærgeologistillingen, i marinbiologistillingen, taksidermiststillingen som ble stående ledig etter Stefan Hügel. I tillegg kommer innsparing på grunn av ledighet ved langtidssykefravær.

Lokalisering og arealer

Følgende nøkkeltall kan gi et bilde av universitetsmuseets rammebetingelser og behov for nybygg:

Hovedbygning 6 600 m² derav samlet til utstillingsareal 1306 m². Magasinarealet i hovedbygningen er på 657 m² men ble i 2005 utvidet med et arkivmagasin på 39 m². I tillegg kommer herbariemagasinet som er lokalisert i egen bygning i Telegrafbukta bare 500 m fra hovedbygningen. Konserveringsvirksomheten holder imidlertid til i leide lokaler ca. 3 km fra hovedbygningen. Alt i alt er vi svært spredt og har plassmangel. Museumstomta ved Botanisk Hage ligger og venter på oss på campus og den faglige ledelsen arbeider for å kunne etablere Nordområdemuseet som et symbolbygg i Tromsø. Høsten 2005 medførte flere møter med Teknisk avdeling for å utrede behovet i forhold til sikringsbehov for ivaretagelse av samlinger. Det ble i denne møtesammenheng stilt spørsmål ved byggetrinn I og II for i første omgang å sikre

de vitenskapelige samlingene. I arbeidet med en REVITAplan pågår utredning av arealbehov.

Utomhus skjedde det ikke mye, men asfaltering av museumsbakken og busslommer samt belysning ble sluttført fra kommunenes side. Prosjektering av museets parkering og adkomst ble også gjennomført med sikte på å innføre parkeringskort og gi inngangspartiet et mer publikumsvennlig utforming. Arealet i inngangspartiet er med stort hell tatt i bruk i mørketida til framvisning av billedmateriale fra våre samlinger. Dette vises på de hvite veggene og utgjør dermed et ekstra areal i vår formidling.

Forskning

Forskningsstrategisk plan utformet av museumsleder Dikka Storm vedtatt i forrige styringsperiode tok til å gjelde fra og med 2005. Denne planen betoner universitetsmuseets rolle og medvirkning på universitetets satsingsområder innen marine fag, innen samisk- og urfolksspørsmål og innen flerkulturelle forhold.

Iforbindelse med det omfattende utredningsarbeid som pågikk dette året var et av de grunnleggende spørsmål: Hva er det som kjennetegner universitetsmuseenes forskning? Er det noen særtrekk som skiller denne forskningen fra forskningen på Fakultetene? Har det noen hensikt å dublere forskningsmiljøene ved universitetene ved å ha vitenskapelige stillinger knyttet til universitetsmuseene? Disse spørsmål ble stilt av NOU-utvalgets leder Bjarne Rogan da han besøkte Tromsø Museum 27. juni.

Svarene er til dels nedfelt i vår forskningsstrategi og gjengis her: Forskningen ved TMU er grunnforskning og i stor grad knyttet til egne feltundersøkelser. Forskningen er relatert til de vitenskapelige samlinger både ved tilvekst og ved at eksisterende samlinger nyttes innenfor kulturanalyse og i naturvitenskapelige prosjekter. I de seinere år har også de levende samlingene i de Botaniske hagene fått større betydning rent forskningsmessig som biologisk genbank.

Cedric D. Udekem D.Acoz avla doktorgrad. Han disputerte med avhandlinga *Revision and cladistic analysis of the genus Bathyporeia Lindstrøm 1855*.

Rekruttering

Målsettingen mht rekruttering var i 2005 å bidra til rekruttering innen mykologi, entomologi og kvinnerelatert museumsforskning. Vi fikk tildelt en stipendiatstilling i mykologi. I høstsemesteret ble også museologi prioritert som et særlig satsingsområde. I det nye styringsdokumentet ble det formulert slik; Forskning innen museologi og museumskunnskap skal stimuleres og det vil bli søkt om en stipendiat eller post.doc stilling innen feltet.

Det ble satt ned et forskningsutvalg høsten 2005 under den nye ledelse, med følgende mandat;

- Styrke forskningssøknadsarbeidet (NFR og EU)
- Arbeide for økt publisering nasjonalt og internasjonalt
- Utrede kriterier for tildeling av forskningsmidler til faste vitenskapelig ansatte og stipendiater.

Rekruttering

Nedenfor gjengis den enkelte forskers virksomhet gjennom året. Registrering i databasen Frida ble utført for å telle antall publiseringer. TMU fikk 26,2 publikasjonspoeng (av totalt for UiTø 665,58) i forskningsdatabasen Frida. Vår andel utgjorde altså 3,9 % og viste en forbedring fra 2004. Publikasjonsliste vedlagt.

Fagenhet for arkeologi

Stipendiat Jan Magne Gjerde arbeidet med bergkunst, landskap og kulturkontakt i Barentsregionen. I 2005 ble det kartlagt flere nye felt i Nordvest-Russland og flere nye figurer ble avdekket.

Forsker Bjørn Hebba Helberg har drevet forskning og utviklingsarbeid knyttet til dokumentasjon og konservering av bergkunst. Hans stilling er finansiert av Riksantikvaren og han er gjennom denne tilknytning i 2005 gitt anledning til opphold i Sør-Afrika sammen med professor Knut Helskog.

Professor Knut Helskogs forskning var i 2005 rettet mot den forhistoriske bosetningen i det nordlige Europa i samarbeid med kolleger fra andre nordiske land og Russland. Dette gjelder spesielt problem relatert til former for bolig i tiden 2200–1600 F.Kr på Kolahalvøya og i det Nordlige Karelen i Russland, og de store helleristningsfeltene i det nordlige Russland og Norge. I tillegg deltok han i et samarbeidsprosjekt mellom TMU/IAR ved UiTø og The Rock Art Research Institute ved Universitetet i The Witwatersrand, Johannesburg, Sør-Afrika. Han deltok også som rådgiver i prosjekt i Russland, Uzbekistan og Azerbaijan forbundet med forskning på og forvaltning av bergkunst. Våren 2005 oppholdt han seg ved Uppsala Universitet i Sverige.

Forsker Anders Hesjedal arbeidet med den vitenskapelige publikasjonen etter utgravningene i Hammerfest. Han hadde også det overordnede faglige ansvar for utstillingstekstene til den nye steinalderutstillingen som tok form høsten 2005.

Forsker Tora Hultgreen var engasjert på midler fra Sysselmannen for å katalogisere Svalbardsamlingen før oversendelse til Svalbard.

Førsteamanuensis Roger Jørgensen arbeider med de gamle anleggene for produksjon av jern og arkeologiske gjenstander knyttet til jernbearbeiding. Han hadde forskningstermin fra høsten 2005 og oppholdt seg i Tucson i Texas.

Forsker Anja Niemi arbeidet med den vitenskapelige publikasjon etter utgravningene som ble utført i Hammerfest i forbindelse med Statoils LNG-anlegg. Fokus i 2005 har vært på distribusjonsanalyser og tolkning på romlig spredning av de ulike lokalitetene på Melkøya. På fastlandet i Skjærvika ble det under forundersøkelser gjort forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til oppmålingsprosedyrer og GIS.

Forsker Morten Ramstad deltok med foredrag om rav og identitet og posterbidrag på den internasjonale europeiske arkeologkongress i Belfast/Irland. Forskningsinnsatsen dette året kom noe i bakgrunnen pga. engasjement i faggruppa for den nye steinalderutstillingen, men medvirkning ved utforming av rapport fra Skjærvika,

øybegrepet innen norsk arkeologi, identitet og personlighet i overgangen mellom yngre og eldre steinalder i Nord Europa og Melkøyaprosjektets metoder og resultater i en større nordisk kontekst.

Førsteamanuensis Inger Storli videreførte sitt forskningsprosjekt om de nordnorske tunanleggene. Arbeidet munnet ut i et bokmanus der hovedtemaet er politisk konsolidering i jernalderen. Hennes forskningsinnsats knyttet til funnet av en sølvskatt i Tromsø på høsten, ble utdypet nærmere i en artikkel på slutten av året.

Forsker Stephen Wickler er marinarkeolog finansiert av Riksantikvaren for å registrere marinarkeologiske funn knyttet til Kulturminneloven og foreta utgravninger ved behov. Hans forskning har i de seinere årene vært knyttet særlig til nausttuffer og i 2005 ble det gjennomført utgravninger i flere kulturminner på Spildra, i Kvænangen og i Nord-Troms. Forskningsprosjektet "Cultural landscapes and ethnic boundaries in costal North Norway from AD 0-1200" ble opprettet i samarbeid med Nord-Troms Museum.

Fagenhet for botanikk

Førsteamanuensis Torbjørn Alm siktet inn forskningsinnsatsen på karplanteflora og etnobotanikk. Utgivelsen av 7. utgave av den norske standardfloraen (Lids flora) rundet av en periode med aktiv florakartlegging, ikke minst med sikte på en oppdatert status for kulturspredte og fremmede arter. Videre floraarbeid var særlig siktet inn på rødlistede arter, som innspill til den nye norske rødlisten (ferdigstilles i 2006). Flere artikler om etnobotaniske emner er under arbeid, og én ble trykt i 2005.

Stipendiat Ellen Elverland arbeider med å tolke vegetasjonen på nordspissen av Andøya i seinglasial tid ved hjelp av botaniske makrofossiler. Hennes forskningsoppgave tar utgangspunkt i herbariet ved museet og dagens utbredelse hos enkeltarter som også er funnet fossilt for å kunne stipulere klimaforholdene for ca. 20 000 år siden.

Førsteamanuensis Torstein Engelskjøn er forskningsleder i Botanisk hage. Han er veileder for stipendiat Kristine Westergaard og arbeidet sammen med henne for å identifisere plantemateriale fra Norvestpassasjen og Grønland.

Professor/daglig leder i Botanisk hage, Finn B. Haugli gjorde i 2005 som var hans siste aktive år i hagen, en stor innsats mht samlingene av arktisk og alpint plantemateriale. Hans internasjonale nettverk dette året omfattet forskere i Danmark, Nederland, Skottland og Nord Amerika.

Førsteamanuensis Geir Mathiassen har nordlige sekksporesopper som spesialfelt og arbeider ved hjelp av moderne biologisk metodikk med DNA analyse for å kartlegge en helt spesiell sopp *Entoleuca mammata*.

Generelt har analyser på laboratoriet vært nyttig i slektskapsanalyser av sopp. Det har vært forskningssamarbeid med Universitetet i Oslo og Umeåmiljøet.

Førsteamanuensis Brynhild Mørkved arbeidet på våren i sin forskningstermin med et manus om gamle stauder i Nord-Norge. I nært samarbeid med Genressursutvalget arbeidet hun med en nettversjon om kulturplanter. På grunn av DNA-analyser som måtte gjøres om igjen, ble forskningsanalysene av slekten *Aconitum* sterkt forsinket og først ved årsskiftet var nye resultater fra laboratoriet klare. Feltarbeid er utført i Vesterålen og Lofoten, Sør-Troms og Finnmark.

NFR-stipendiat Kristine Westergaard har et treårig stipend som hun tiltrådte ved årsskiftet. Hun arbeider med følgende problemstilling: Overlevde karplanter og bryofytter den siste istiden i Skandinavia?

Fagenhet for geologi

Amanuensis Per Bøe arbeidet med de uvanlige dannelsesforhold ved kjemisk utfelling av marmorert havet som gir spor langt tilbake i prekambrisk tid.

Stipendiat Jesper Hansen har hatt forskningssamarbeid med professor Jan Mangerud ved Universitetet i Bergen også i 2005 og har benyttet året til å ferdigstille flere fire artikler som sammen med artikler fra 2004 skal utgjøre doktoravhandlingen. Han arbeider med fossiler. Tema er Faunaendringer i Oslofeltet basert på forekomsten av brachiopoder. Miljøstudier på avleiringsstedene for fossilene er også gjennomført i 2005. Stipendiaten deltok også på en internasjonal kongress i København dette året med sitt faglige bidrag.

Professor Jakob Møller avsluttet sin lange yrkesaktive periode med et opphold i USA. Han gikk av med pensjon våren 2005. Jakob Møller fikk helt i siste fase av sin forskningskarriere en invitasjon fra University of Miami i forbindelse med sine havnivåstudier. Han oppholdt seg flere måneder der for å gi bidrag til klimaforskningen. Stillingen stor ledig siste halvdel av året.

Førsteamanuensis Elsebeth Thomsen har veiledet stipendiat Jesper Hansen i hans arbeide og har i egen forskning dette året hatt utstrakt feltarbeid i Vesterålen. Det er her funnet fossilt materiale som dateres til 147 millioner år hvorav det er funnet en ny art, muslingen *Lopatinia sortlandensis*. Hun har i 2005 drevet utstrakt internasjonalt samarbeid i sin forskning både med Danmark, Tyskland, Hellas og Canada. På en internasjonal kongress i København la hun fram en artikkel om substratforholdene på Kontinentalsokkelen utenfor Færøyene for brachiopoder. En artikkel som beskriver tre nye arter fra Grønland er under publisering.

Fagenhet for nyere kulturhistorie

Førsteamanuensis dr. philos Ola Graff publiserte i 2005 boka: Det raudaste gull. Den kom ut etter mange års innsamling

og forskning på nordnorske viser i samisk, kvensk og norsk språkdrakt. Det var kontakt med det islandske forskningsmiljøet i et fagseminar.

Førsteamanuensis i folkloristikk Marit Anne Hauan var fra og med høsten 2005 valgt leder ved museet og forskningen fikk ingen stor plass rent tidsmessig. Hun deltok imidlertid i en rekke sammenhenger både i NFR og i departementsoppnevnt etikkutvalg.

Førsteamanuensis Anita Maurstad har ledet avdelingens forprosjekt om utstilling ved Tromsø Museum: "Den politiserte torsken". I den forbindelse tok hun initiativ til forskningskontakter og feltarbeid på Island. Hennes forskning har for øvrig vært konsentrert om kystkultur og kunnskapsforvaltning med særlig vekt på fiskernes kunnskap anvendt i planlegging og forvaltning. Maurstad har også ledet arbeidet med digitalisering av katalogopplysninger om den kulturhistoriske gjenstandssamlingen. Hun hadde i 2005 verv i NFR og i Direktoratet for Naturforvaltnings evaluering av villaksforvaltningen. Hun har bakgrunn fra Norges Fiskerihøgskole der hun avla sin doktorgrad. En artikkel ble trykket i *Ocean and Coastal Management*.

Amanuensis Helge Wold har hatt forskningsarbeid med feltarbeid på Vega hvor han ser på konflikten mellom naturvern og tradisjonelt ressursbruk etter at stedet med alle små øysamfunn rundt, ble utpekt til World Heritage Site av UNESCO i 2004. Wold har også i 2005 arbeidet med visuell etnologi med fotodokumentasjon av de islandske tradisjoner knyttet til torsken.

NFR-stipendiat Lena Aarekol arbeider med kvenkulturens materialisering og kvenske identiteter i etterkrigstida. I 2005 deltok hun på forskningsrådets kvenseminar i Vadsø og utførte feltarbeid i Målselv og i Vadsø. Lena er historiker og har professor Einar Niemi ved Institutt for historie som veileder sammen med Marit Hauan ved universitetsmuseet. Det Humanistiske Fakultet er ansvarlig for kvenprosjektet ved Universitetet i Tromsø.

Fagenhet for samisk etnografi

Stipendiat Cathrine Baglo konsentrer seg om tidsperioden 1820-1930 i sitt doktorgradsarbeid. Problemstillingen er knyttet til formidling av kultur gjennom utstilling av levende samer i denne perioden. I utstillinger både i USA og Europa ble samer satt til å framvise sitt hverdagsliv og historikken fra denne virksomheten er analys materialet i doktorgradsarbeidet. Cathrine er arkeolog, men hennes forskningsinnretning mer kan sies å være av museologisk karakter.

Førsteamanuensis Ivar Bjørklund er deltaker i det store internasjonale BOREAS prosjektet som omhandler Home, Hearth and Household in the Circumpolar North. Deltakelsen vil dreie seg om dokumentasjon og revitalisering av eldre tiders boligfelt blant samene. Han er også involvert i forskningsarbeid angående fjordfiskernes rettigheter og sett nærmere på areal- og brukskonflikter

mellom torskefiske og laksoppdrett. Her har han et samarbeid med post.doc Einar Eythorsson om de sjøsamiske landskap.

Førsteamanuensis Terje Brantenberg har arbeidet med kommunikasjonsteoretiske perspektiver på museal formidling og gjennom hele 2005 søkt å ferdigstille en nettversjon av utstillingen Sapmi i samarbeid med det kunsthistoriske miljøet ved Universitetet i Bergen. I oktober deltok han på det internasjonale urfolksseminaret The indiginous discourse – perspectives and prospects, som han gjennom lang tid hadde vært med å forberede sammen med Samisk Senter.

Konservator Johan Albert Kalstad har i sin forskning arbeidet med samene på Kolahalvøya og deres rettigheter til land og vann. Han har oppholdt seg i perioder i Nordvest-Russland og innsamlet grunnlagsmateriale til forskningen. Han har også lært seg flere språk blant annet kildinsamisk, for å kunne nytte immaterielle kilder på en direkte måte. Andre del av forskningsprosjektet Give us back our land and reindeer – rebuilding of the Sami reindeer husbandry on the Kola peninsula – ble påbegynt i 2005. Denne del to av prosjektet har vært konsentrert om utviklingstrekk mer generelt innen samfunn og kultur.

Dikka Storm har ved siden av lederoppgavene våren 2005 og fra høsten kunnet konsentrereseg om fremdriften av forskningsprosjektet Markebygden i historien 1850-1950. Ressursutnyttning og identitetsforvaltning med særlig vekt på Storjorda og fokus på tradisjonell utnyttning av fjellområdene i Sør-Troms. Fokus på kvinneperspektiv er særlig rettet mot to prosjekter; – et i tilknytning til reindrift og rekruttering og et til kvinnelig representasjon i forskningsformidling ved universitetsmuseene. Hun søkte faglig støtte og mentoring blant annet hos ressurspersoner ved Samisk senter. Hun gjenopptok arbeidet med bokmanus med arbeidstittel: Markebygden i endring – en presentasjon med lyrikk, fotografi og tekst om markebygdene i en tiårsperiode fra 1990 og fram mot dagens samiske samfunn i Sør-Troms. Bokprosjektet har en tilnærming til visuell kulturgeografi. Forskningsmidler fra universitetsmuseets eget fond – Seljestadfondet ble tildelt denne bokproduksjonen. Hun hadde innlegg på seminar i Harstad og på Andøya, og deltok på lokalhistoriske seminar i Kirkenes og konferansen Health situation of the Indigenous Peoples in the Barents Region 25.-26.10.

Fagenhet for zoologi

Førsteamanuensis Rob Barrett var valgt nestleder våren 2005. Forskningsaktiviteten var likevel omfattende i den forstand at det årlige feltarbeid relatert til sjøfuglkoloniene og de lange tidsrekker av datainnsamlinger ble opprettholdt. Dette året hadde han også stipendiat Kjetil Sagerup med til Hornøya i Finnmark. En undersøkelse av utviklingen av utvalgte miljøgifter i sjøfuglegg fra nordområdene ble sluttført i 2005. Undersøkelsen ble gjennomført i et samarbeid Norsk Polarinstitutt, Veterinærinstituttet og Norges

veterinærhøgskole. Internasjonalt forskningssamarbeid om sjøfuglenes matkonsum i Nord-Atlanteren og om bestanden av krykkje ble utført med forskere fra Canada, Grønland, Færøyene, UK og USA.

Førsteamanuensis Karl Frajford gjennomførte omfattende feltarbeid i tre prosjekter i 2005. Forskningen i disse prosjektene har fokus på flaggermus, vånd og spissmus. Sistnevnte prosjekt ble avsluttet etter en serie på 10 år med datainnsamling og videreføres i form av forskningsanalyse og publisering. Hovedtema for hans forskning er økologi og adferd hos små pattedyr i Nord-Norge.

Professor Arne C. Nilssen arbeider i hovedsak innenfor feltet entomologi og publiserte fire artikler i 2005 i internasjonale tidsskrift. Hovedfokus i hans forskning er svingninger i bestandene og årsakene til dette. I 2005 arbeidet han i samarbeid med svenske forskere med fokus på svingninger hos bjørkemåler. Her ble det sett på kuldetoleranse hos eggene. I samarbeid med Veterinærinstituttet forskes det på brems og hvilken innvirkning infeksjon på grunn av brems har på rein. Her er publisert en artikkel og en til var under ferdigstilling i 2005. Ny forskningsfokus er rettet mot tusenbein og skolopendere og feltarbeid er gjennomført for kartlegging.

Stipendiat Kjetil Sagerup arbeider med zoologisk økologi. Hans arbeidstitel i doktorgradsprosjektet er miljøgifter, immunsystem og metabolisme hos sjøfugl i Barentshavet. Han gjennomførte feltarbeid på Hornøya utenfor Finnmarkskysten og kartla først og fremst lunde og krykkje i 2005.

NFR-stipendiat Anne Helene Tandberg tiltrådte 01.02.2005 og opprettholdt kvart stilling ved Forskningsstiftelsen i Stavanger. Hennes doktorgradsprosjekt ligger innenfor satsingsområdet systematikk, med særlig fokus på krepsdyr. Professor II, Wim Vader ved universitetsmuseet er hennes veileder og hun har også hatt faglig støtte i 2005 fra UNIS, blant annet Jørgen Berge som tok sin doktorgrad ved museet for noen år tilbake.

Stipendiat i taksonomi Cedric d'Udekem d'Acoz slutførte flere artikler knyttet til sin doktoravhandling og disputerte i november 2005 med avhandlingen; Revision and cladistic analysis of the genus *Bathyporeia* Lindström, 1855 (Crustacea, Amphipoda, Bathyporeiidae). Han fikk ved årsskiftet et tre måneders overgangsstipend i påvente av NFRs behandling av en søknad om post.doc stipend.

Wim Vader påbegynte en 3 årig periode som professor II, men tok likevel på seg å veilede Anne Helene Tandberg i hennes doktorgradsarbeid. Forskningsnettverket ble opprettholdt ved reiser til Skottland og Irland for deltakelse på kongresser. Vader deltok med en poster og stilte spørsmålet: How many amphipod species? Vader vil gjennom prosjektet European Register of Marine Species, fokusere på systematikk, nomenklatur og utbredelse i Nord-Europa nord for Bretagne. Internasjonale kontakter i dette arbeidet omfatter forskere i Frankrike.

Formidling

Den 9. februar 2005 åpnet kong Harald utstillingen Det hvite eventyret – PolarNorge2005 på Tromsø Museum Universitetsmuseet. Utstillingen er ei jubileumsutstilling i anledning 100-årsmarkeringen av unionsoppløsningen, og er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Tromsø, Norsk Polarinstitut, Polarmuseet i Tromsø og Statsarkivet i Tromsø.

Det temporære utstillingsprogrammet har bestått av elleve utstillinger hvorav ti var nye egenproduserte. I alt seks gjesteutstillinger har kommet i tillegg til egenproduserte. I 2005 var tre av disse direkte knyttet til det polare temaet. Formidlingsåret ble avsluttet med åpning av utstillingen Sølvskatten, der sølvsmykker funnet av tre smågutter i Bo i Nord i Tromsø i august 2005 ble utstilt.

I tillegg til ti utstillingsåpninger arrangerte Tromsø Museum i år for første gang Desember natt. Her ble publikum invitert til forelesninger, til å bli kjent med gjenstander, kreative verksted som englefabrikk, strikkekafè og godteriverksted, musikalske arrangement i Kirkesalen, utstillingsomvisninger, åpent bibliotek og åpning av utstillingen Glimt som projiseres opp på en av veggene til museet utendørs.

Forskningsformidling rettet mot barn foregikk også på den årlige dinosaurhelg i april og på geologidagen i september, samt en hel måned – hverdager og helg – i forbindelse med utstillingen Emnetre. Skoletjenesten hadde 5999 elever gjennom hele året på mangfoldige tematiske og pedagogiske opplegg inne og utendørs, i og rundt museumsbygningen og i Botanisk hage.

Botanisk hage har hatt åtte kveldsarrangement med meget godt besøk. Hansine Hansens hus var åpent for

publikum deler av sommeren og var et vellykket tiltak i en regnfull sesong. Universitetsmuseet hadde 44 916 besøkende i 2005. Det er en nedgang på 6,6 % fra året før. Nedgangen er særlig knyttet til betalende grupper – dvs. organiserte turistbesøk. Tilstrømningen av lokalt publikum har økt. Det er 16 % økning i barnehager og 7,8 % i skoleelever. Antall gratis publikum har økt med nesten 10 % – i alt 8 600.

Formidlingsvirksomheten ved Tromsø Museum – Universitetsmuseet

Antall skoleomvisninger i utstillingene:

5999 elever/ca. 240 grupper

Antall egenproduserte særutstillinger: 11, derav 10 nye

Antall vandreutstillinger:

6 på besøk/5 egenproduserte ute på vandring

Publikumsarrangementer: 37

Besøkende: 44 916

Populærvitenskapelige foredrag og artikler: 110

Basisutstillinger

Her omtales kun den utstilling som var under produksjon i basisarealet for utstillinger. For øvrige basisutstillinger se www.tmu.uit.no.

Iden i sentrum – den nye steinalderutstillingen, ble i sin helhet finansiert av Statoil. Styringsgruppen sto for utvelgelse av produsent av utstillingen som var ute på anbud, der ti stykker fra inn- og utland, foruten norske deltakere også deltakere fra Sverige, Danmark, England og Tyskland konkurrerte om anbudet. Fagenhet for arkeologi gjennomgikk forslagene, og tilslaget gikk til firmaet Expology. I denne prosessen var det et nært samarbeid med Teknisk og Personal- og økonomiavdelingen for å ivareta kjøp av eksterne tjenester i Staten og korrekt kontraktinngåelse. Stillingen som produksjonsleder ved TMU for denne utstillingen, ble utlyst offentlig og tilsetning fant sted 4. august. Utstillingen er forankret i funnmaterialet fra de arkeologiske undersøkelsene som er utført på oppdrag av Statoil på Melkøya utenfor Hammerfest. Faggruppen ble ledet av dr. art Anders Hesjedal. Allerede tidlig på året hadde han, samt arkeologene Morten Ramstad og Anja Niemi ferdig et manus til utstillinga som ble brukt i anbudsrunder. Like før jul kom Expology til Tromsø og en 3D presentasjon ble vist i museumssalen. Prosjektleder for Expology, Vibeke Osfoss og produksjonsleder Ernst Høgtun ble gitt hovedoppdraget med produksjonen.

Gjesteutstillinger 2005

Tittel	Periode	Antall besøkende i perioden
Small is beautiful*	(24.09.04)–23.01	7 142
Spyt ikke i trappen	(15.10.04)–9.01	4 655
Det var en gang i		
Antarktis	21.01–03.04	3 882
Kulturminne Ekofisk	17.03–20.11	34 652
Svalbard – arktisk land	14.04–12.06	5 974

Hans Majestet Kong Harald og prodekan, professor Gerd Bjørhovde, leder av styringsgruppen ved åpningen av utstillingen Det Hvite Eventyret 9. februar, på dagen 85 år etter at Svalbardtraktaten ble undertegnet.
Foto: Adnan Içagic, TMU.

Foto: Jorunn M. Rødli	02.06.–02.09	19 135
Arktisk ånd	20.06–20.09	17 664
Polare skatter	08.09–(22.01.06)	4 677
emneTRE	01.10–30.10	3 329
Mitt Språk	14.11–(22.01.06)	4 365

*) Produsert av UiTø, og tatt inn i TMU sitt vandreprogram fra og med 2005.

Vandreutstillinger

Kvaster på såret
Bergkunst i Europas ytterkant
Small is beautiful
Ung i Norge, Ung i Afrika
Arktisk ånd – Inuitkunst

Kort rapport om Tromsø Museums vandreutstillinger i 2005:

Kvaster på såret, vår stadig populære utstilling om medisinsplanter, var på vandring det meste av året. Ved årsskiftet 2004/2007 flyttet den fra Mo i Rana til Mosjøen, og i slutten av april gikk den til Norsk Luftfartsmuseum i Bodø, der den sto helt til midten av august. Så åpnet den igjen 8. september hos Museum Nord på Melbu i Vesterålen, før utstillinga i november kom hjem til TMU. Vi ønsket å foreta oppussing og noen mindre reparasjoner, med rakk dessverre ikke å få dem gjort før juleferien kom.

Bergkunst i Europas ytterkant begynte året på Trondarnes Distriktsmuseum, og gikk i februar videre til Årran lulesamisk senter i Tysfjord, hvor den stod fram til påske. Deretter til De Samiske Samlinger i Karasjok i april og mai, før den i begynnelsen av juni ble sendt til Lofotmuseet i Kabelvåg. Fra Kabelvåg kom den hjem til TMU i midten av september, og ble satt på lager i påvente av flere bestillinger.

Small is beautiful hadde siste visningsdag på TMU 2. januar, og gikk deretter inn i vandreprogrammet. Den ble først vist på Trondarnes Distriktsmuseum i perioden februar-april, og så på Helgeland museum, Mo i Rana, oktober-desember.

Ung i Norge ung i Afrika har ikke vært på vandring i 2005. Vi drøftet om den bør skifte navn, og om den skulle få ei visning på TMU for å sette fart i bestillingene.

Arktisk Ånd var innleid fra Lönnströms Konstmuseum i Raumo, Finland. Den begynte turneen hos De Samiske Samlinger i Karasjok allerede oktober 2004, og gikk videre til Gjenreisningsmuseet i Hammerfest, hvor den ble vist i januar. Deretter ble den vist hos Sør-Varanger museum i Kirkenes et par måneder, og til sist på TMU fra 20. juni til 20. september.

Arrangementer

21.01. Åpning av "Det var en gang...i Antarktis".
22.01. Omvisning i "Det var en gang...i Antarktis" v/Stig Gustafsson.

23.01. SOLSØNDAG. Konsert med Sandnessund Blandakor, aktiviteter for barn. Omvisning i "Det var en gang...i Antarktis" v/Stig Gustafsson.
02.02. Ottarpresentasjon: Bjørnøya.
06.02. Så et frø! Frøemøte med foredrag og frøsalg, arr: Botanisk Hages venner og Tromsø Hagelag. Konsert til inntekt for Kreftforeninga.
09.02. Åpning av Det hvite eventyret (PolarNorge 2005).
17.03. Åpning av Kulturminne Ekofisk.
28.03. Gudstjeneste i Kirkekunstsalen.
09.04. DINOSAURHELG. Foredrag v/Jørn H. Hurum, UiO:
10.04. "120 måter dinosaurene ikke døde ut på".
14.04. Åpning av Svalbard – Arktisk land.
02.06. Åpning av fotoutstilling - Jorunn M. Rødli.
20.06. Åpning av Arktisk ånd.

Program i Botanisk Hage:

24.05. "Vår i Hagen" ved Finn Haugli.
31.05. "Vår i hagen" ved Arve Elvebakk.
07.06. "Vår i Hagen" ved Finn Haugli.
14.06. Publikumskveld med planteutstilling, Plantelotteri, omvisning, servering. Arr.: Botanisk hages venner.
21.06. "Tradisjonsplanter" ved Brynhild Mørkved.
28.06. "Sommer i Hagen" ved Kristian Nyvoll.
23.08. "Krydder og nyttevekstsamlingen" ved Botanisk hages venner.
30.08. "Høst i Hagen" ved Kristian Nyvoll.
06.09. "Høst i Hagen" ved Finn Haugli.
21.08. Soppkontroll.
28.08. Soppkontroll.
04.09. Soppkontroll.
08.09. Folkemøte om det polare i regi av Ordkalottfestivalen. Åpning av utstillinga "UB/TMU: Polare skatter".
10.09. GEOLOGIENS DAG.
11.09. Forfatteren Endre Lund Eriksen leser/dramatiserer for barn, i regi av Ordkalottfestivalen, samt Soppkontroll.
18.09. Soppkontroll.
25.09. FORSKNINGSDAGENE/Åpen dag på Tromsø Museum.
01.10. Åpning av emneTRE.
08.10. Spikkeverksted for barn.
15.10. Spikkeverksted for barn.
16.10. Foredrag om tjæremilebrenning v/Sverre Stenvold.
22.10. Spikkeverksted for barn.
23.10. Foredrag om sledebygging v/Ronald Renmælmo.
29.10. Demonstrasjon av felebygging v/Knut Mikkelsen.
30.10. Demonstrasjon av felebygging v/Knut Mikkelsen.
05.11. Husflidsmesse
06.11. v/Kvaløysletta husflidslag.
14.11. Åpning av Mitt Språk.
11.12. DESEMBERNATT/Åpning av mørketidsutstillinga GLIMT.
04.12. ASTRONOMIDAG i samarbeid med Tromsø Astronomiforening. Foredrag v/Knut Petter Røed Ødegaard.
2. juledag Gudstjeneste i Kirkekunstsalen.

Publikasjoner

Det populærvitenskapelige tidsskriftet *Ottar* kom ut med følgende fem nummer:

Polarnorge

Nordnorsk Luftfartshistorie

Arktisk lys

Kabelvåg

Rein, ressurser og rettigheter

Verdensveven

Ved inngangen til 2005 var hele verdens oppmerksomhet rettet mot Tsunamien og dens ødeleggelser i Thailand og omkringliggende land. Fagenhet for geologi sørget for at vi kom på nett med informasjon om hvilke naturfenomen dette dreier seg om. Vår jordskjelvstasjon hadde registrert hva som skjedde.

Trekkefuglprosjektet med innmelding via nettet om førsteobservasjoner har blitt utrolig populært for ung og gammel i hele Nord-Norge og mange ringer inn til Spør en forsker tjenesten etter å ha lagt inn sin registrering.

Skoletjenesten

Tromsø Museum – Universitetsmuseet har i 2005 hatt rekordbesøk av 5999 (5582). Barn/elever/studenter fra barnehage, grunnskole, videregående skole og studenter fra universitet og høyskole. De fleste besøkende kommer fra grunnskolene i Tromsø kommune. Høgskolen i Tromsø, avdeling for lærerutdanning og Universitetet i Tromsø har også dette året benyttet skoletjenesten. Til sammen har 5429 (5131) elever/studenter benyttet skoletjenesten ved museet, studenter 358 (454) og 5001 (4677) elever fra grunnskole og videregående skole. Til tross for skolenes elendige økonomi, ser det ut som at de nå igjen prioriterer besøk på universitetsmuseet. Flere skoler kan fortelle at et museumsbesøk står på deres planer. At besøk på TMU er gratis, spiller en stor rolle. Gledelig er det at flere utenbys skoler igjen prioriterer et besøk med pedagogisk innhold hos oss. Hele 45 (55) besøksklasser kommer fra kommuner utafor Tromsø. Museumsbesøk er en del av prosjektarbeid i ungdomsskolens undervisning. I barneskolen er det en del blant anna av storyline undervisninga når tema om steinalderen behandles. Alle 6. klassene på Tromsøya har besøk på TMU som en del av DKS – dagen i mars 548 elever (418).

Den nye geologiske basisutstillingen om Nordlyset ble ved inngangen til året tatt i bruk av skoleklasser. En kopi av Birkelands nordlysmaskin er et sentralt element i denne utstillingen. Her framstilles nordlys ved hjelp av hands on og de besøkende kan selv framstille nordlys rundt en metallklode i et gasskammer. Forståelsen av nordlysets farger relatert til ulike gasser i atmosfæren er ett av de tema som tas opp. I tillegg er nordlysforskningens historie et sentralt tema.

Fordelingen:

	Grupper	Besøkende
Vårsemesteret:	123 (138)	2836 (3147)
Høstsemesteret:	110 (85)	2593 (1984)
Naturhistorie: Geologi	14 (22)	
Zoologi:	20 (37)	
Botanikk:	29 (17)	
Kulturhistorie: Arkeologi	29 (29)	
Samisk etnografi:	58 (93)	
Nyere kulturhistorie (kirkekunst):	51 (20)	
"Det hvite eventyret":	15	

Dessuten har 14 grupper (18) fra Universitetet og høyskole vært her. Tema for besøkene har vært, "Samekulturen", "Sápmi", geologi, zoologi og i Botanisk hage. Hver gruppe har fått 2-3 timer undervisning.

I høstsemesteret ble det ikke gitt tilbud om tema dager. Følgende temauker for grunnskolen er gjennomført:

Yrende fugleliv	14 grupper (18)
Vår i botanisk hage	11 grupper (7)
I oldemors urtehage	13 grupper (7)
Høst i hagen	5 grupper
Bare stein?	8 grupper (18)
"emneTRE" –	40 grupper
Mørketid	28 grupper

Undervisningen i temaukene tar utgangspunkt i forskning/utstillingene/samlingene og i Læreplanverket for grunnskolen, L97. I forkant av temaukene har besøksklassene fått tilsendt problemstillinger som forarbeid. På museet/i hagen har de fått undervisning i 2,5 timer. Enkelte klasser har dessuten fått oppgaver til temaet. Temaene "Yrende fugleliv", "I oldemors urtehage", "Bare stein?" og "Mørketid" har hatt praktiske øvelser som en del av undervisningen. Undervisningen i gjesteutstillingen: "emneTRE" – samarbeid med Norges Husflidslag.

I uke 7-8, og 44-45 hadde tredje års studenter fra Høgskolen i Tromsø, allmennlærerutdanninga, praksis ved museet. Dessuten hadde en kunststudent fra Høgskolen i Agder praksis ved museet i uke 10-11. Studentene var innom alle fagenhetene. Tilbakemeldinga fra studentene er at praksis/hospitering ved museet er svært nyttig for deres framtidige lærergjerning.

Gammen har fått sitt årlige vedlikehold, rising, ved hjelp av god innsats fra ansatte ved formidlingsenheten, administrasjonen og fagenhet for samisk etnografi. Tallene i () er tallene fra 2004. Skoletjenesten har i 2005 vært administrert og utført av Marianne Giæver.

Samlingene

Innsamling, katalogisering, bevaring og tilgjengeliggjøring av de vitenskapelige samlingene er lovfestet, og er i de seinere årene viet stor oppmerksomhet fra Kunnskapsdepartement, Kulturdepartement og Riksrevisjon. Det er gitt øremerkede midler direkte fra vårt departement, særskilt øremerket til sikring og bevaring og det er gjennom et omfattende Museumsprosjekt (Muspro) med tilgjengeliggjøring og drift av store nasjonale databaser satset millioner. I 2005 skulle prosjektet opphøre, men det ble videreført og bevilget midler fram til 1. september 2006. Samtidig ble det satt i gang en evaluering gjennomført av NIFU-step. Evalueringen skulle være et viktig grunnlagsmateriale for Roganutvalget som skrev den offentlige utredningen om universitetsmuseene.

En plan for revitalisering av de vitenskapelige samlingene – en lenge etterlenget REVITA plan, ble påbegynt dette året. Master i konservering John Hansen, seniorkonsulent/utredet Jan Henriksen og representanter fra Teknisk avdeling utredet denne oppgaven.

Innsamling og utvikling av de vitenskapelige samlingene foregår imidlertid i stor grad gjennom den enkelte forskers feltarbeid og grunnfinansieringen gjennom annum, samt eksterne prosjektmidler. Unntaket er de arkeologiske samlinger der Kulturminneloven pålegger gravninger og nytt materiale bringes inn til universitetsmuseene årlig i store mengder. I 2005 ble mye av materialet fra de Statoilfinansierte utgravningene i Hammerfest tilført magasinene på Tromsø Museum. En særlig utfordring var konserveringen av et stort ravsmykke som ble funnet det første utgravningsåret. På høsten ble det gjort et nytt smykkefunn, – et ekte vikingesmykke midt i Tromsø. Funnet ble gjort av tre gutter i et boligområde.

Samtidig som det ble tilført nytt materiale, ble Svalbardmaterialet vedtatt overført i Sysselmannens varetekt. Kulturminnerådgiver Per Kyrre Reymert inviterte til møte i mai med ledelsen og det ble enighet om at katalogiseringen av materialet skulle utføres av dr. art Tora Hultgreen før oversendelse. Noe av materialet ble prioritert på grunn av deponering til utstillingsformål på det nye Svalbard Museum i UNISbygningen.

Tilveksten var på 16 700 nummer. Vi hadde 453 utlånssaker. Den arkeologiske forvaltningen avstedkom 205 saker og gravningene utgjorde 7,5 årsverk og hadde et totalbudsjett på 4.1 mill kroner, hvilket gir et bilde av omfanget med tilførsel til samlingene.

Nedenfor gis en oversikt over bredden i arbeidet med de vitenskapelige samlingene som omfatter både kulturhistoriske gjenstander, naturhistoriske prøver og objekter, dokumentarkiv, foto- og lydmateriale. I 2005 ble det på grunn av omfattende bygningsmessige inngrep og arbeid med ventilasjon, utført skjerming og flytting av store deler av samlingene fra gangskap. Dette medførte

en grundig gjennomgang av gamle samlinger og ga en god oversikt for å lage en Revitaplan. Arbeidet med en slik plan ble påbegynt.

Fagenhet for arkeologi

I dag inneholder den arkeologiske samlingen 11 824 nummer og totalt er det i underkant av 600 000 gjenstander. Redskaper, husgeråd, våpen og smykker er godt representert i samlingen. Materialtyper som er godt representert er – glass, keramikk, stein, metall og bein. Men også tre, lær og tekstiler er representert. I tillegg til gjenstandsmateriale oppbevares analysemateriale dvs jordprøver, bein og skjellprøver som kan fortelle noe om klima og miljø. Mynt og medaljesamlingen består av ca. 2800 nummer og ble opprettet allerede i 1872 ved stiftelsen av museet.

Arkeologisk materiale etterspørres til utstillingsformål og forskning og per i dag er 2850 gjenstander på utlån. Det ble gjort sju nye utlån i 2005, samt fornyet fem års kontrakt for seks funn.

Det ble foretatt en gjennomgang av utlånsavtalene og tilbakekalt materiale til samlingene. Samlinger oppbevart utenfor magasin i korridorskapp ble i 2005 ordnet og katalogisert og innlemmet i magasin. Sølvsakten ble utstilt i en pansret monter og presentert for publikum. Det er besluttet at man skal knytte foto til gjenstandsdatasene med Ts nummer og arbeidet ble påbegynt i 2005. Museumsprosjektet hadde en fagkonsulent i arbeid med å legge inn opplysninger fra samlingene elektronisk, – for tilgjengeliggjøring på nettet.

Selv om den fast tilsatte innen konservering var ute i utdanningspermisjon, ble hennes permisjon forskjøvet slik at hun kunne ta for seg konserveringen av vikingeskatten som ble funnet på Tromsøya.

Fagenhet for botanikk

De botaniske samlingene er delt inn i hovedgruppene karplanter, moser og alger, samt sopp og lav. I tillegg finnes det egne samlinger av hageplanter og frø og frukter. Arktisk-alpin botanisk hage ble åpnet i 1994 og har samlinger av levende planter samt et eget herbarium med 750 objekter. Hagen har et eget klonarkiv for hageplanter.

Det er to botaniske magasin – det ene er sikret med vannsprinkling og det andre mangler automatiske slukkemidler. Et nytt sikringstiltak i 2005 var montering av sikkerhetsalarmer på frysebokser med materiale som ennå ikke er kuratert. Alarmen er koblet til vekttertjenesten.

Den totale registrerte tilveksten av samlingene har vært på 3389 nummer. Dataregistrert tilvekst har vært på 3833 nummer (3438 nr. karplanter og 395 nr. kryptogamer). I tillegg kommer 376 nr. dias.

Antall dataregistrerte kollektorer er mindre enn de foregående årene fordi vi ikke har hatt hjelp av noen registreringsentral. Fokuset har vært på sikring av kryptogamsamlingene. I tillegg til pakking og etikettering, medførte det et stort korrekturarbeid på materiale som har vært sendt til registreringsentralene. Ved hjelp av tilførte sikringsmidler ble hele 137 esker (ca. 5900 kollektorer) med lav gjennomgått og sikret i 2005. Til å utføre dette sikringsarbeidet var Siv Krane Rodahl engasjert i fire ukeverk, Roy Kristiansen i ni ukeverk, og Gunn-Anne Sommersel i 50 % stilling fra 1.8.2005. Vibeke Vange og Torstein Engelskjøn hadde det daglige ansvaret for å planlegge sikringsarbeidet, samt veilede og administrere de engasjerte. I tillegg videreførte Engelskjøn det viktige arbeidet med korrekturlesing av dataregistrerte lavkollektorer.

Sikringen av moseherbariet fortsatte også i 2005, med korrekturlesing av store deler av levermosesamlingen, samt det resterende av bladmosene. Rundt 250 mosekollektorer ble også pakket og etikettert i 2005. Tilveksten i soppsamlingen bestod i hovedsak av dataregistrering av eldre, tidligere ikke innordnet materiale.

Den nordiske karplantesamlingen har hatt en tilvekst på 2231 nr. Hovedbidragsytere til tilveksten har vært Torbjørn Alm med prosjektene "Kulturspredte arter" og "Floraen i Finnmark" og Salten Naturlag med prosjektet "Saltens flora". Det arktiske herbariet har hatt en tilvekst på 595 nr., vesentlig i form av gaver. Hageherbariet har hatt en tilvekst på 563 nr. Dette materialet stammer fra prosjektene "Dokumentasjon av hager i Tromsø-området" ledet av Marit Espejord, "Gamle stauder i Nord-Norge" ved Brynhild Mørkved, og dokumentasjon av samlingene i Botanisk hage (Marit Espejord og Kirsti Eidsmo).

Samlingene i Botanisk hage har hatt en tilvekst på 271 nr. Mer enn 30 % av tilveksten er tradisjonsplanter samlet i Finnmark og Lofoten/Vesterålen.

Fagenheten laget i 2005 utkast til en REVITA-rapport, med detaljert oversikt over ressursbehov for å sikre samlingene de kommende ti år. Den vil danne grunnlag for museets søknader om sikringsmidler de neste årene.

Fagenhet for geologi

De vitenskapelige samlingene i geologi omfatter en paleontologisk samling, en mineralogisk samling, og en petrografisk samling. Hertil kommer Nordnorsk kartbladsamling, som hovedsakelig består av bergarter, og en preparatsamling. Samlingene omfatter prøver fra Norge, Svalbard, Novaja Semlja og andre utenlandske lokaliteter, især europeiske. Innen kvartærgeologi er det lange tidsrekker av datainnsamlinger knyttet til havnivåregistreringer.

I 2005 ble det gjennomført ombygninger på museet som følge av installasjonen av et nytt ventilasjonsanlegg. Dette medførte at magasinet måtte tømmes for en stor

del av samlingene som måtte oppbevares midlertidig på kontorer, i skap på gangene og i naturhistorisk laboratorium. Det ble lagd en utstilling med noen av prøvene fra Sortlandprosjektet. Det ble senere innstallert nye skap i magasinet langs den ene veggen. Dette er en stor forbedring av oppbevaringen. Samlingene i skapene på gangen ble beskyttet mot støv fra ombyggingen med plast. Dette gikk tildels bra, men alle de øvre skapene ble likevel utsatt for nedstøving. Dette vil medføre et større rensearbeid.

Geologisk laboratorium ble stengt under ombyggingen da det ble oppdaget utilstrekkelig avtrekk. Dette har sinket alt laboratoriearbeid, inklusiv tynnslipfremstilling til stipendiat Jesper Hansen, og har bidratt til at avdelingsingeniør Odile Wallerath måtte utføre noe nødvendig arbeid ved Institutt for geologi. Førsteamanuensis Elsebeth Thomsen hadde forskningspermisjon høsten 2005 og arbeidet med samlingene ble derfor konsenteret om opprydding i denne perioden.

Fagenhet for nyere kulturhistorie

De nyere kulturhistoriske samlinger er vitenskapelige og har stort sett blitt til enten ved innsamling knyttet til forskernes feltarbeid eller tatt i mot fordi de kan inngå i kulturanalyttisk virksomhet. Denne fagenheten får ofte tilbud om gaver blant annet ved opprydding av dødsbo, men også tilbud fra nålevende samlere. I 2005 har vi dessverre måttet takke nei til tilbud om gjenstander på grunn av manglende magasinkapasitet.

Samlingen omfatter i hovedsak gjenstandssamlingen, kirkesamlingen, fotoarkivet og Nord-Norsk Folkemusikksamling. Det er 5400 katalognummer i gjenstandssamlingen som i hovedsak kommer fra fiskerbondekulturen, men det finnes også gjenstander fra de store handelssteder i landsdelen. Det er særlig jern- og tekstilmaterialet i magasinet som er krevende mht konservering.

Sikringsarbeid knyttet til treskulpturer i Kirkekunstutstillingen har i 2005 vært gjennomført. Fotoarkivet oppbevarer samlingene av foto, lyd og film i et klimatisert og brannsikkert magasin i kjelleren på museet. Antall foto teller i dag 296 400. Lydmaterialet består av 1400 kassetter og her er både intervju og musikk. Samlingen av film og video består av 125 enheter.

Sikring av lydsamlingene var førsteprioritet i 2005 og oppgaven var satt bort til Aurora lydstudio. Samtidig ble film og fotomateriale behandlet ved Nasjonalbibliotekets spesialavdeling som et ledd i sikringsarbeidet. Fotodokumentasjon av tekstilsamlingen ble ferdigstilt i 2005. Arbeidet med digitalisering av hovedkatalogenes tekst om gjenstandssamlingen, samt fotografering av samlingen, ble påbegynt høsten 2005.

I november ble: "Av det raudaste gull" av dr. philos Ola Graff. Dette verket er et godt eksempel på hvordan

forskningen tar utgangspunkt i samlingene. Nordnorsk folkemusikksamling omfatter materiale fra alle de tre gamle språkkulturene i landsdelen; norsk, samisk og finsk (kvensk).

Fagenhet for samisk etnografi

Fagenheten har pr.i dag 14 ulike samlinger og arkiv. Disse er av ulik karakter, det dreier seg om gjenstands- og fotosamlinger, arkiv for samtidsdokumentasjon, topografisk arkiv, forskningsarkiv, avisutklipp samt samlinger overlevert fra forskere som Tanner og Qvigstad. Av disse har vi nå vedtatt å legge ned klipparkivet, ettersom vi ikke ser det som verken praktisk eller viktig å fortsatt klippe fra nordnorske aviser vedr. samiske tema. Dagens mediabilde er et helt annet enn tidligere og det gir derfor liten mening å fortsette innsamlingen av avisutklipp. Ettersom økonomien også er særdeles dårlig, har vi ikke råd å abonnere på aviser. Dette har også som konsekvens at ingen gjenstander er kjøpt inn, eller at vi har kunnet gå til oppgradering av samlingene.

I forbindelse med arbeidet rundt SapmiWeb ble det i 2005 samlet inn en god del kildemateriale av Terje Brantenberg og Ivar Bjørklund. Dette materialet vil bli sortert og arkivert i løpet av året. Det samme gjelder to store fotosamlinger som er kommet inn, den ene fra

sjøsamisk miljø i Vest-Finnmark på 1950-tallet (Israel Fors) og den andre fra reindriftsmiljø i Karesuando 1941-48 (Gøran Ernstrøm). Johan Albert Kalstad har gjennom feltarbeid samlet inn materiale om samiske samtidsforhold på Kola. Dikka Storm har fortsatt felt- og innsamlingsarbeid blant bofaste og reindriftsutøvere i Sør-Troms og Tromsø kommune.

Avdelingens personale flyttet i høst deler av samtidsarkivet til det nye arkivaliearkivet og til gangskapene. John Hansen monterte ved den anledning uttrekkbare hyller/hengemapper i arkivaliemagasinet og foretok ellers omplassering av bøker og gjenstander i hovedmagasinet. Det ble også foretatt en opprydning i plassering av arkivskap på Forkontor. Victoria Phiri, masterstudent på urfolksstudiet rekatalogiserte Kongo-samlingen og utarbeidet en oversikt i løpet av året. Hansen tilrettela avdelingens Kongo-samling for fotografering og sto for flere omvisninger i magasinet samt fremviste gjenstander for studenter. Det ble utarbeidet foreløpige digitale oversikter over gjenstandene i utstillingen Samekulturen og Gandhi litteratur av Trude Myrvoll og Dikka Storm. I løpet av året ble samlinger og arkiv besøkt av syv studenter på master, hovedfag og dr grads nivå som benyttet materiale i forbindelse med sine oppgaver. I tillegg var det en rekke andre forespørsler særlig knyttet til arkiv og samlinger, og det var besøk fra Museet i Nuuk, Grønland. Det ble innlevert en kvinnefigur

Oversikt over de zoologiske samlingene for 2005

	Totalt i samling	Herav ikke preparert	Tilvekst i 2005	Datereg. totalt	Datereg. i 2005	Nye utlån i 2005
1) Sum zoologi	154631	864	2149	125617	14717	392
a) Sum vertebrater	10071	864	199	10070	2240	32
Pattedyr	1968	43	25	1968	86	2
Fugler	4987	821	137	4987	137	5
Fugleegg	1045	0	27	1045	27	0
Fisk	1982	0	2	1982	1982*	25
Amfibier/krypdyr	89	0	8	88	8	0
b) Sum invertebrater	144560		1952	115547	12477	360
Insecta m.m.	96065		70	94902	6543*	259
Chelicerata	1000		0	569	0	101
Crustacea	12500		1882	11357	1279*	0
Echinodermata	4655		0	4655	4655*	0
Tunicata	970		0	0	0	0
Mollusca	25000		2	1870	0	0
Polychaeta	896		0	0	0	0
Andre invertebrater m.m.	3474		0	2194	0	0
2) Sum foto	39340		70	166	166	
Dias	13770		40	166	166	
Papir/negativer	25420		0			
Digitale foto	150		30			
3) Sum særtrykk	25000			20545	2028	

* Dataregistrert i Museumsprosjektet

til fagenheten, og Storm utarbeidet en beskrivelse i samarbeid med finnerne. I forbindelse med kontroll av klimaet i magasinarealene på museet, har Hansen fått kjøpt inn to nye mobile dataloggere. Samlingene i utstillingen "Samekulturen" er blitt rengjort for støv av Hansen, og vedlikeholdt med hensyn til skifting av lysgivere etc. På kulturhistorisk laboratorium har han i løpet av året konserverte diverse samiske skinnbukser og skinnreimer samt to grønlandske kajakkanorakker.

Fagenhet for zoologi

De zoologiske samlingene utgjorde per 31.12.05 totalt 153661 nummer med bestemte dyr. Et nummer kan inneholde fra ett til mange dyr, eller utgjøre flere typer preparater (for eksempel både skinn og skjelett). Inkludert i dette tallet er også dyr som enda ikke er preparert, dette dreier seg først og fremst om pattedyr og fugler som er tidkrevende å preparere. Disse er lagret i fryserer (ikke alle pattedyr i fryserne er registrert på data, så dette tallet er noe høyere). Tallene i tabellen inkluderer utelukkende bestemte og registrerte prøver. Disse utgjør en varierende andel av den totale samlingen, avhengig av gruppe. For eksempel er >90 % av Echinodermata bestemt og registrert, mens for Coelenterata er mengden bestemt materiale foreløpig beskjedent og ikke noe av dette er registrert. Blant molluskene er kanskje >50 % bestemt, men bestemmelsen kan være både gammel og avlegs (særlig for Gastropoda). Også i insektsamlingen finnes det et stort ubestemt materiale. For øvrig inkluderer "Insecta m.m." i tabellen også noen andre grupper: Collembola, Diplopoda, Chilopoda, Nematoda, Palaeacanthocephala, Pentastomida og Secernentea. "Andre invertebrater" inkluderer blant annet Bryozoa, Porifera, Priapulidae og Protozoa.

Tilveksten var moderat og ble i stor grad samlet av museets egne ansatte. I tillegg kommer en relativt stor samling fugler og eggkull fra Tromsø Lufthavn. Disse ble felt og fjernet fordi de utgjør en sikkerhetsrisiko for flytrafikken. Et nært samarbeid med Norsk Polarinstitut sikret oss også eksemplarer av sjøfugl fra Svalbard. Litt mer enn halvparten av tilveksten til fuglesamlingen var sjøfugl. Gjennom avtalen med Fylkesmennene/DN fikk vi også en del fallvilt, og dermed et viktig tilskudd til rovfugl- og rovpattedyrsamlingene. Både det nye skinnmagasinet og det nye skjelettmagasinet ble ferdig innflytta i 2005, begge disse har kompaktmagasin og kjøling. Skinnsamlingen er nå fordelt på to magasiner, mens skjelettsamlingen er fordelt på tre magasiner. På invertebratsiden utgjorde nye krepsdyr den største tilveksten i 2005, mens antall innsamla insekter var mindre. Det pågår en aktiv innsamling av krepsdyr, og bare i denne gruppen er det mange tusen preparater som skal registreres og/eller bestemmes.

Vertebrater blir nå registrert i databasene tilnærmet øyeblikkelig, slik at disse basene blir kontinuerlig oppdatert. I tillegg er insekt- og krepsdyrdatabasene godt oppdaterte med mye arbeid gjort gjennom Museumsprosjektet, mens arbeid med dataregistrering av

flere av de andre samlingene ble startet. Fisker og pigghuder ble dataregistrert på ny og fullstendig gjennom Museumsprosjektet i 2005. Store deler av samlingen av pattedyrskinn ble gjennomgått og registrering oppdatert. For Crustacea-samlingen ble det lagt ned et betydelig arbeide i reorganisering og opprydning. Et stort materiale av Amphipoda og Decapoda ble også bestemt og kuratert. Vi fikk tilbake en god del materiale fra Oslo som vår tidligere konservator Bengt Christiansen hadde lånt med seg (herav bestemte Foraminifera og Hydrozoa).

For utlån av materiale så er trafikken størst for insekt- og amfipodesamlingen, og liten for de andre samlingene. En stor edderkoppsamling er lånt av en forsker for gjennomgang, og ca. 650 ubestemte Ichneumonidae er utlånt til Tyskland (ingen av disse er med i tabellen). For pattedyr og fugler er i tillegg til nye utlån angitt i tabellen, også mye materiale utlånt for lenger tid til ulike utstillinger (23 pattedyr og 58 fugler). I tillegg er museums læreren en flittig låner av monterte dyr. Antall besøk i magasinene var relativt lite. Blant andre hadde vi besøk av en student fra University of Wales som målte våre kranier av nebbkval, inkludert det kraniet som inntil 2005 har stått på plenen utenfor Marinbiologisk stasjon. Dessuten hadde våre Berlevåg-fisker besøk av to forskere.

Vevsprøver ble tatt av hønsefugl, stær og dvergås for DNA-analyser ved henholdsvis Universitetet i Oslo, Glasgow University og University of Oulu. Vi fikk forespørsel om prøver av både vårt minste og største pattedyr, liten dvergspissmus og blåkval (for sistnevnte henviste vi til prøver tatt under montering av skjelettet i Japan). Dessuten av grønlandskval. De fleste prøvene ble imidlertid tatt av husmus. Totalt ble det sendt ut vevsprøver av 58 pattedyr til Naturhistorisk museum (Oslo), Hokkaido University (Japan) og University of York (England).

Registrering av særtrykk i database har fortsatt i 2005. Vi begynte også å skanne og registrere slides, og en stor del av fotosamlingen ble flyttet over i det felles fotomagasin. Dette arbeidet vil ta flere år, men vil gjøre vår fotosamling lettere tilgjengelig for flere.

Undervisning og annen faglig virksomhet

På grunn av vår spisskompetanse i en rekke akademiske fag, blant annet norsk og samisk folkemusikk, sjøfugl, nordnorsk folkløstikk og marinarkeologi, en rekke av TMUs forskere i undervisning bidrar ved Universitetet i Tromsø – og ved en rekke høyskoler i Nord-Norge. I en særstilling står fagmiljøet innenfor fagenhet for samisk etnografi som er svært etterspurt både i forbindelse med masterutdanningen i urfolksskunnskap og når det gjelder etterutdanningstilbudet i samisk kulturkunnskap. I dette miljøet ble det også arbeidet intensivt med å ferdigtille Sapmi på nett – et læremiddel for videregående skole.

Også innenfor sjøfuglbiologi, og geologifaget deltar museets stab. Innenfor Universitetet i Tromsø gir undervisningsoppgavene muligheter for oppbygging av eget annuum ved museet som i stor grad nyttes til feltarbeid og deltakelse på internasjonale konferanser. All den tid driftsbudsjettet er på ett minimum, bidrar dette til at vitenskapelig stab aktivt søker undervisningsmuligheter. På grunn av strammere tidsrammer for masterstudentene mht feltstudier, øker bruken av de vitenskapelige samlingene. Museet har lagt inn 10 % pliktarbeid knyttet til undervisningsoppgaver i stillingene og flere har veiledning av masterstudenter.

Når det gjelder annen faglig virksomhet så står museumspedagogikk sentralt og vår museumslærer har også i 2005 hatt hospitanter i samarbeid med lærerutdanninga ved Høgskolen i Tromsø. Den vitenskapelige staben deltar også i bedømmelskomiteer som sensorer, og gjennom faglig formidlingsvirksomhet både i felt og ved ulike institusjoner. Det vises til eget kapittel om formidlingsvirksomheten. Museet har gjennom mange år gitt bidrag til feltskolen for arkeologistudenter ved å ha stilt konserveringspersonale og arkeologer til disposisjon.

Institusjonen har også en god tradisjon for å ta imot lærlinger i fotofaget og i 2005 var den tredje fotolæreren i ferd med å avslutte sin fagprøve.

Forvaltning

Nøkkeltall knyttet til forvaltningen gjengis nedenfor:
Antall journalførte forvaltningssaker totalt gjennom året 205

Antall årsverk knyttet til utgravninger	7,5
Totalbudsjett for kulturminneforvaltningen	4,1 mill kr

Statoils oppdrag med utgravning i hht Kulturminneloven var i realiteten avsluttet når 2005 sesongen kom ettersom utbyggingen av LNG anlegget framtoner på Melkøya utenfor Hammerfest. Men Statoil ønsket utredet et tilleggsmråde i Skjærvika og arkeologene sammen lignet dette med Sundfjæra på selve Melkøya mht omfang. Det ble laget budsjett og planer for gjennomføring i 2005 og 2006 og det ble avviklet to møter med Bjørn Fossan fra Statoil tilstede. I 2005 sesongen førte dette til en mindre feltregistrering over 2-3 uker i regi av Fylkeskommunen i Finnmark for å sikre at registreringsarbeidet var fullendt. Theo Giil var prosjektleder og det ble laget en rapport som grunnlag for eventuelle utgravninger i 2006. I møte med Statoil i mai ble det fra Museumsleder og professor i arkeologi snakket fram på om midler til rekrutteringstillinger finansiert av Statoil. De tre forskerstillingene i Melkøya-prosjektet deltok i feltarbeider, men hadde også arbeidsoppgaver knyttet til ferdigstilling av hovedrapport og vitenskapelig bearbeid manus, samt utstillingsarbeid med utforming av tekster. Dreiboka for utstillinga liden i sentrum var ferdigstilt ved inngangen til 2005.

Andre oppdrag i forvaltningen var knyttet til mindre utgravningsprosjekter, de fleste finansiert av kommuner. I noen tilfeller er også Statens Vegvesen inne i bildet og i økende grad kraftselskaper i forbindelse med vindmølleutbygginger. Alta kommune har over to år finansiert avdekking av bergkunst i Tollevika, et spennende forskningsmateriale sett i sammenheng med bergkunsten ved Alta Museum som er oppført på UNESCOlista.

Marinarkeologiske tjenester kjøpes av Riksantikvaren hos Tromsø Museum som en fast tjeneste i og med at forvaltningen er en nasjonal oppgave med hjemmel i lovverket. Både Kulturminneloven og Plan og bygningsloven har bestemmelser om marinarkeologiske funn.

Stephen Wickler har en fast stilling som marinarkeolog ved museet. Det har vært en merkbar økning i antall saker innen dette feltet. Marinarkeologen utfører også prosjekterelatert feltarbeid med dykking. Ulike oppdragsgiver i hovedsak kommuner og kystverket finansierer dette. Det innebærer at bevilgingen til RA suppleres med prosjektmidler for å dekke opp lønnsutgifter til en hel stilling. I 2005 hadde marinarkeologen også stor medvirkning i den faglige styringen av utstillingsprosjektet som Statoil finansierte. Refusjonsbeløpet for dette arbeidet kommer først inn i 2006-regnskapet, men vil være med på fullfinansiere stillingen. Egeninnsatsen i felt var naturlig nok på grunn av utstillingsoppgaver lavere enn i 2004 og tilførte kr 127 628 til stillingens lønnsbudsjett. Det ble utført flere utgravninger av stornaust og hellegroper i Nord-Troms.

Bergkunsten forvaltes også gjennom kjøp av tjenester fra Riksantikvaren. Det er forsker Bjørn Hebba Helberg som er engasjert og utfører forvaltningen. Han har vært med på å fullfinansiere hel stilling ved å ta andre oppdrag også i 2005. Forskningen er innrettet mot nedbrytingsårsaker og kunstens meningsbærende sammenheng. Prosjektet har gått i en tiårsperiode, men regnes fortsatt ikke som faste forvaltningsoppgaver. Når det gjelder utviklingsoppgaver er det særlig metodeutvikling knyttet til alternative metoder til oppmaling, forbyggende konservering og tildekkingsmetoder som er prioritert.

Eksterne prosjekter

I henhold til forvaltningsoppgavene knyttet til Kulturminneloven har selvsagt det arkeologiske miljøet et stort tilfang av midler. Men arkeologene har også andre eksternt finansierte prosjekt – Tall for dette er oppgitt i vedlegg.

Det vises til vedlegg som gir total oversikt over nye tilsagn gitt i 2005 samt en oversikt som viser status i de ulike prosjekter ved utgangen av 2005. Vårt eget departement kom også i 2005 med overraskende tilførsel av midler til sikring og midler – 400 000 kroner som kompensasjon for gratis mottak av skoleelever. Hvorvidt dette kan regnes som eksterne midler er usikkert.

Styringsdokument ved Tromsø Museum Universitetsmuseet – TMU 2005–2010

TMU vil arbeide for å heve kvalitet og kvantitet på forskning

- Forskningsstrategi for TMU er vedtatt for perioden 2005-2010
- Det vil bli satt ned forskningsutvalg med mandat å styrke forskningssøknadsarbeidet (NFR og EU), samt arbeid for økt publisering nasjonalt og internasjonalt
- Kriterier for tildeling av forskningsmidler til faste vitenskapelige ansatte og stipendiater skal utredes
- TMU skal jobbe aktivt for å øke andelen rekrutteringsstillinger
- Forskning innen museologi og museumskunnskap skal stimuleres og det vil bli søkt om en stipendiat eller postdokstilling innen feltet
- Innen tre år skal TMU ha utviklet i alle fall et tverrfaglig prosjekt

TMU vil arbeide for et nytt museumsbygg på campus i Breivika

- Komité for arbeid med nybyggsaken er nedsatt
- Gjennom seminarer vil TMU utvikle perspektiver og kvaliteter ved alle sider av driften av universitetsmuseum
- Vi vil øke avdelingsledernes deltakelse i plan- og driftsarbeidet gjennom å tilskrive dem en tydeligere rolle i organisasjonen

TMUs største, permanente ressurs er store og mangfoldige samlinger

- Revita-plan skal ferdigstilles 2006
- Det skal arbeides aktivt for å gjøre samlingene (gjennom digitalisering) tilgjengelig for publikum, forvaltning, undervisning og forskning
- Drifting av databasene bygd opp gjennom Museumsprosjektet skal sikres
- Forbindelsen til Artsdatabanken skal sikres
- Innsamlingsplan skal utvikles for alle fagområder

TMU skal formalisere og styrke sitt regionale museumsoppdrag

- Komité er nedsatt for å utvikle Nordnorsk Museumsseminar

- Museets personale kan stille sin kompetanse og tid tilgjengelig for museer i landsdelen i form av samarbeidsavtaler. Alle avtaler skal formaliseres/registreres.
- TMU skal søke å øke sin konserveringskapasitet for også å være en ressurs for museer i landsdelen

TMU vil arbeide for et tettere samarbeid med de øvrige fakultet og fagmiljøer om forskningsformidling innen utstillings- og skriftproduksjon

- TMU skal åpne utstillingssamarbeid med andre fagmiljøer ved UiTø
- TMU skal tilby fakultetene å drive forskningsformidling gjennom Ottar
- TMU skal utvikle formidlingsarrangement i samarbeid med øvrige fagmiljø
- TMU skal etablere avtaler om undervisning og veiledning med aktuelle fakultet

TMU skal være en åpen og lavterskel institusjon for et bredt publikum og skal stimulere til nysgjerrighet og refleksjon omkring natur og kultur i samtiden

- Det skal utvikles formidlingsplan for hele perioden
- TMU skal arbeide aktivt for å åpne en større zoologisk utstilling i 2007
- TMU skal være en aktiv formidler av samisk kulturkunnskap og –forståelse
- Avdelingsledergruppa skal utgjøre formidlingsråd og være ansvarlig for aktiv deltakelse fra alle avdelingene i formidlingen ved TMU
- Det skal utvikles halvårige formidlingsprogram med varierte formidlingsaktiviteter med åpenhet for dagsaktuelle innslag der presentasjons/formidlingsformene vitaliseres og utvikles
- Det skal holdes årlige interne formidlingsseminar

TMU skal arbeide for bedre økonomi og organisasjon

- Basisbevilgningen til TMU bør være på 43 millioner, ledelsen vil arbeide for økt bevilgning
- Organisasjonen med ledelse og styring skal utredes. Resultatet skal gjennomføres på best mulig måte for de ansatte
- TMU skal arbeide for full likestilling og likeverd

Oversikt over eksterne prosjekter

Nedenfor er oppgitt tall for de ulike fagmiljøene ved universitetsmuseet hva angår eksterne midler. I henhold til forvaltningsoppgavene knyttet til Kulturminneloven har selvsagt det arkeologiske miljøet et stort tilfang av midler.

Arkeologi	8 105 000
Botanikk	387 000
Geolog	0
Formidling	1 172 000
Nyere kulturhistorie	563 000
Samisk etnografi	25 000
Zoologi	601 000

Det vises til vedlegg som gir total oversikt over nye tilsagn gitt i 2005 samt en oversikt som viser status i de ulike prosjekter ved utgangen av 2005. Vårt eget departement kom også i 2005 med overraskende tilførsel av midler til sikring og midler – 400 000 kroner som kompensasjon for gratis mottak av skoleelever. Hvorvidt dette kan regnes som eksterne midler er usikkert.

Minneord for Stefan Hügel

Søndag 30. oktober 2005 omkom Stefan Hügel på tragisk måte på en jakttur på Reinøya, og vi skal prøve å si noen minneord om Stefan på vegne av Tromsø Museum – Universitetsmuseet, som var hans arbeidsplass.

Vi ble først kjent med Stefan da han søkte jobben som taksidermist (preparant) på Tromsø Museum våren 1984. Han var da bare 22 år, og han ble funnet best kvalifisert av alle 5 søkerne. Før det hadde han tatt taksidermist-eksamen i 1982, og jobbet ved Carl Schweizer Museum, Murrhardt i Tyskland og på en lærfabrikk samme sted.

Som det er rutine, særlig når utlendinger vurderer jobb her oppe, kom han til Tromsø for å se på arbeidsplassen og stedet. Han ble da vist rundt i Tromsø, som i 21 år skulle bli hans andre hjemby. Like etterpå fikk vi brev om at han aksepterte stilling, som han begynte på 1. oktober 1984, altså for vel 21 år.

Det er ikke lett å oppsummere hans virke i disse 21 årene. Men han gled fort inn i miljøet både på museet og i byen. Noe som imponerte oss mest, var hvor fort han lærte seg norsk. Etter bare et par måneder snakket han tilnærmet flytende norsk, noe som hadde stor betydning for at han ble fort integrert i jobben og i byen.

Når det gjelder det faglige, så var han dyktig på flere felter. Kanskje var ikke utstopping av dyr hans største interesse, selv om han kunne det også. Han hadde store kunnskaper i kjemi, som var til stor nytte på mange måter i forbindelse med konservering og preparering. Bl. a. utviklet han seg til å bli spesialist i skjelett-konservering, og hadde store planer å få gjort noe med vårt store materiale som nå ligger nedfryst.

En annen spesialitet var hans kunnskaper om metallarbeid. Det har museet fått dra nytte av i mange utstillingsprosjekter. Han gjorde også en stor jobb da Vikingemuseet på Borg i Lofoten ble bygd. Mindre kjent er det kanskje at han ble benyttet som problemløser og spesialist av det lokale næringsliv i byen. Og han delte villig sine kunnskaper, også forhold som kunne kalles "forretningshemmeligheter". Han er blant befolkningen kjent for sine flotte kniver og metallfigurer, og han har flere ganger vært portrettert i byens aviser.

En annen ting som Stefan kunne, og som hadde vært en hobby fra han var barn, var å holde dyr i fangenskap og avle dem fram. Dyr som gekkoer, firfiser, edderkopper, kakerlakker og vandreende pinner kunne man finne på hans verksted, for ikke å snakke om biller som reinspiste skjeletter. Her viste han store kunnskaper og hadde stor oppfinnsomhet.

Stefan hadde altså stor faglig dyktighet på mange områder, og han var godt kjent i fagmiljøene i utlandet.

Likevel, det er på det medmenneskelige plan at Stefan blir mest savnet, også her på arbeidsplassen. Han var jo

Stefan Hügel.

Foto: Adnan Icacig, TMU.

verneombud i en periode, en jobb som han tok svært seriøst. Han var svært opptatt av folks helse, og var påpasselig med at folk brukte verneutstyr og ikke ble utsatt for skadelige stoffer. Dette var en del av jobben, men han hadde også omsorg for sine kolleger på det uoffisielle og personlige plan. Han tok seg av og hjalp folk som på forskjellige måter hadde problemer, og han var en god lytter som også kunne bidra til både å trøste og til å løse problemer.

Nære kolleger sier at det nok vil bli et tomrom etter ham reint faglig, men det største tomrommet er det menneskelige. Vi vil – i likhet med hans familie og store omgangskrets forøvrig – savne hans hjelpsomhet, optimisme og lune humor.

Arne C. Nilssen og Håkon Dahlen

Oversikt over eksterne prosjekter

PROSJEKT	FAGENHET	BEVILGNING	OPPDRAGSGIVER
FORSKNING			
KARELSKE HELLERISTNINGER (rest)	Arkeologi	0	Riksantikvaren
I55260/V20 BERTELSEN (HELKOG)	Arkeologi	0	Norges Forskningsråd
I52251/V10 HELSKOG KNUT	Arkeologi	-130 500	Norges Forskningsråd
BOTANISK KARTLEGGING I TØ	Botanikk	0	Tromsø kommune
RØDLISTEARTER	Botanikk	-89 000	Universitetet i Oslo
TRE STAMMERS MØTE	Botanikk	-75 188	ABM-utvikling
TRYKKESTØTTE (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0	Statens utdanningskontor i Troms
TRADISJONSMUSIKK (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0	Statens utdanningskontor i Nordland
MUSIKKULTUR PÅ HELGELAND	Nyere kulturhistorie	0	Nordland Fylkeskommune
FOLKEMUSIKK KULTURRÅDET	Nyere kulturhistorie	0	Norsk Kulturråd
TRYKKESTØTTE BUL (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0	BUL
FOLKEMUSIKK OG DANS	Nyere kulturhistorie	0	Rådet for folkemusikk og dans
I57968/V20 LINDGREN A-R (AAREKOL L)	Nyere kulturhistorie	-555 000	Norges Forskningsråd
NORSK-RUSSISK MILJØSAMARB	Zoologi	0	Fylkesmannen i Finnmark
JB-UTLAND-NFR(avsl.nov-05)	Zoologi	0	Norges Forskningsråd
SEAPOP	Zoologi	-100 000	Norsk institutt for Naturforskning
I45384/432 BERGE JØRGEN	Zoologi	0	Norges Forskningsråd
I58781/S40 VADER WIM	Zoologi	-124 625	Norges Forskningsråd
SUM		-1 074 313	
FORMIDLIG			
MANGFOLD I STAUDER - GENRESSURS	Botanikk	-115 000	Genressursutvalget for planter
BOTMUSA	Botanikk	0	Norsk Museumsutvikling
TRADISJONSMEDISIN (avsl.nov-05)	Botanikk	0	Helsedepartementet
I70259/V20 MAURSTAD ANITA	Nyere kulturhistorie	-220 000	Norges Forskningsråd
TRADISJONSMEDISIN	Formidling	0	Fylkeslegen i Troms
POLARNORGE 2005 (avsl.jul-05)	Formidling	0	Norsk Museumsutvikling
KULTURHISTORISK FILM 2002	Samisk etnografisk	0	Utenriksdepartementet
NETTSAPMI	Samisk etnografisk	0	Utenriksdepartementet
THE MANDELA STORY	Samisk etnografisk	0	Barentssekretariatet
NETTBASERTE LÆREMIDLER	Samisk etnografisk	0	Utdanningskontorene i Finnmark, Nordland og Troms
KULTURUTVEKSLING MALI/NORGE	Samisk etnografisk	0	Utenriksdepartementet
SPILDRA	Samisk etnografisk	0	Kommunal og regionaldepartementet
INFOHEFTET SPILDRA	Samisk etnografisk	0	Kvænangen kommune
SAMEBEVEGELSEN	Samisk etnografisk	0	
SUM		-335 000	
SAMLING			
WIENPLANTER (avsl.aug-05)	Botanikk	0	University of Vienna
FORVALTNING			
VEDLIKEH.AV FORNMINNER	Arkeologi	-160 000	Riksantikvaren
MARINARKEOLOGI	Arkeologi	-441 000	Riksantikvaren
BERGKUNSTSIKRING	Arkeologi	-911 200	Riksantikvaren, RANE og Nordland fylkeskommune
MELKØYA II	Arkeologi	-3 446 446	Statoil
FRIARFJORD (avsl.apr-05)	Arkeologi	0	Midt-Finnmark smolt
MELKØYA I	Arkeologi	0	Statoil
E6 LANGSLETT-SØRKJOSEN	Arkeologi	0	Statens Vegvesen Region Nord
TOLLEVIKA I (avsl.aug-05)	Arkeologi	51 874	Alta kommune
SVALBARDSEMINAR (avsl.des-05)	Arkeologi	0	Utenriksdepartementet

ROSJEKT	FAGENHET	SALDO	OPPDRAUGSGIVER
ASKBASEN	Arkeologi	-18 487	Riksantikvaren
TOLLEVIKA II	Arkeologi	-530 000	Alta Kommune
STAMSUND	Arkeologi	-28 000	Kystverket Nordland
E6 NARVIK - BJERKVIK (avsl.aug-05)	Arkeologi	0	Statens Vegvesen Region Nord
GRYLLEFJORD (avsl.aug-05)	Arkeologi	0	Kystverket Troms og Finnmark
MEFJORDVÆR	Arkeologi	0	Troms-Kraft Nett AS
GAMMETUFT	Arkeologi	0	Statens Vegvesen Alta
Trafikkstasjon			
BUKSNES	Arkeologi	0	Statens Vegvesen Region Nord
TORSVÅG HAVN (avsl.apr-05)	Arkeologi	0	Karlsøy kommune
NARVIK-FAGERNES	Arkeologi	-17 000	Lyngen kommune
GLIMBUKT	Arkeologi	-8 750	Myklebust AS
FISKEBØL	Arkeologi	-42 400	Hadsel Havnevesen kf
SJØKABEL BØTNES	Arkeologi	-9 150	Troms Kraft
SVINØYA	Arkeologi	-42 750	Bergs Sønner AS
VORSETØYA	Arkeologi	-42 750	Vorsetøya eiendom m fl
SKJÆRVIKA	Arkeologi	-2 360 000	Statoil
YTRE STAMSUND	Arkeologi	0	
SVALBARDMATERIALE	Arkeologi	-100 000	Sysseimannen på Svalbard
STAVE	Arkeologi	-303 000	Andøy energi AS
STORÅ	Arkeologi	-364 300	Statens Vegvesen
SJØKABEL NMK	Arkeologi	-9 150	NMK Consult AS
MEFJORDVÆRKABLER	Arkeologi	-90 000	Troms Kraft
VOLLSTAD	Arkeologi	-576 000	Statens Vegvesen
HARSTADGÅRDEN I	Arkeologi	-438 500	Harstad kommune
KVERNSTEINSBRUDD	Arkeologi	-148 000	Saksenvik Kraft AS
STIKKRENNE	Arkeologi	-47 000	Harstad kommune
FRYSETØRRING	Arkeologi	0	Lyngen kommune
SKADER I SULITJELMA (sesongoppgjør)	Botanikk	0	Elkem ASA
ACIA 08/02	Botanikk	0	Norsk Polarinstitutt
GENRESSURS DNA	Botanikk	0	Genressursutvalget for planter
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk	0	Norsk institutt for
			Naturforskning
TRADISJONSMUSIKK (avsl.des-05)	Nyere kulturhistorie	0	Nordland Fylkeskommune
SUM		-10 082 009	

Oversikt over åpne eksterne prosjekter

PROSJEKT	FAGENHET	SALDO	FORBRUK	OPPDRAGSGIVER
VEDLIKEH.AV FORNMINNER	Arkeologi	-211 356,13	107 230,51	Riksantikvaren
MARINARKEOLOGI	Arkeologi	186 268,17	517 393,34	Riksantikvaren
BERGKUNSTSIKRING	Arkeologi	-86 658,22	941 506,55	Riksantikvaren, RANE og Nordland fylkeskommune
KARELSKE HELLERISTNINGER (rest)	Arkeologi	683,31	8 312,00	Riksantikvaren
MELKØYA II	Arkeologi	1797 569,28	3 446 445,57	Statoil
FRIARFJORD (avsl.apr-05)	Arkeologi	0,00	6 000,00	Midt-Finnmark smolt
MELKØYA I	Arkeologi	-232 889,72	177 722,62	Statoil
E6 LANGSLETT-SØRKJOSEN	Arkeologi	-21 823,65	33 398,71	Statens Vegvesen Region Nord
TOLLEVIKA I (avsl.aug-05)	Arkeologi	0,00	51 874,51	Alta kommune
155260/V20 BERTELSEN (HELSKOG)	Arkeologi	-168 249,39	0,00	Norges Forskningsråd
SVALBARDSEMINAR (avsl.des-05)	Arkeologi	0,00	3 407,00	Utenriksdepartementet
ASKBASEN	Arkeologi	0,00	14 734,20	Riksantikvaren
TOLLEVIKA II	Arkeologi	382 741,30	303 471,80	Alta Kommune
STAMSUND	Arkeologi	-9 619,43	6 961,28	Kystverket Nordland
E6 NARVIK - BJERKVIK (avsl.aug-05)	Arkeologi	0,00	2 663,44	Statens Vegvesen Region Nord
GRYLLEFJORD (avsl.aug-05)	Arkeologi	0,00	2 663,44	Kystverket Troms og Finnmark
MEFJORDVÆR	Arkeologi	17 038,75	9 974,55	Troms-Kraft Nett AS
GAMMETUFT	Arkeologi	-843,08	69 156,92	Statens Vegvesen Alta Trafikkstasjon
BUKSNES	Arkeologi	40 520,15	27 800,20	Statens Vegvesen Region Nord
TORSVÅG HAVN (avsl.apr-05)	Arkeologi	0,00	5 260,17	Karlsøy kommune
NARVIK-FAGERNES	Arkeologi	16 894,14	16 894,14	Lyngen kommune
GLIMBUKT	Arkeologi	7 440,15	7 440,15	Myklebust AS
FISKEBØL	Arkeologi	37 401,10	37 401,10	Hadsel Havnevesen kf
SJØKABEL BØTNES	Arkeologi	7 606,49	7 606,49	Troms Kraft
SVINØYA	Arkeologi	31 974,17	31 974,17	Bergs Sønner AS
VORSETØYA	Arkeologi	29 468,58	29 468,58	Vorsetøya eiendom m fl
SKJÆRVIKA	Arkeologi	0,26	1 143 903,26	Statoil
YTRE STAMSUND	Arkeologi	36 618,21	22 700,94	
SVALBARDMATERIALE	Arkeologi	-491 897,74	108 102,26	Sysselemanden på Svalbard
STAVE	Arkeologi	218 843,32	218 843,32	Andøy energi AS
STORÅ	Arkeologi	167 489,51	167 489,51	Statens Vegvesen
SJØKABEL NMK	Arkeologi	7 113,15	7 113,15	NMK Consult AS
MEFJORDVÆRKABLER	Arkeologi	5 027,55	5 027,55	Troms Kraft
VOLLSTAD	Arkeologi	76 250,91	322 589,91	Statens Vegvesen
HARSTADGÅRDEN I	Arkeologi	141 944,33	141 944,33	Harstad kommune
KVERNSTEINSBRUDD	Arkeologi	4 350,00	4 350,00	Saksenvik Kraft AS
STIKKRENNE	Arkeologi	4 686,72	4 686,72	Harstad kommune
FRYSETØRRING	Arkeologi	-160 328,81	0,00	Lyngen kommune
152251/V10 HELSKOG KNUT	Arkeologi	-126 538,72	91 491,89	Norges Forskningsråd
MANGFOLD I STAUDER - GENRESSURS	Botanikk	-33 036,95	140 487,13	Genressursutvalget for planter
SKADER I SULITJELMA (sesongoppgjør)	Botanikk	1 761,58	0,00	Elkem ASA
BOTMUSA	Botanikk	-26 118,70	0,00	Norsk Museumsutvikling
BOTANISK KARTLEGGING I TØ	Botanikk	-10 780,88	0,00	Tromsø kommune
ACIA 08/02	Botanikk	-8 000,00	0,00	Norsk Polarinstitut
TRADISJONSMEDISIN (avsl.nov-05)	Botanikk	0,00	1 342,31	Helsedepartementet
WIENPLANTER (avsl.aug-05)	Botanikk	0,00	10 502,77	University of Vienna
RØDLISTEARTER	Botanikk	-8 551,95	125 482,81	Universitetet i Oslo
GENRESSURS DNA	Botanikk	-31 249,61	17 982,00	Genressursutvalget for planter
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk	-13 641,53	13 329,00	Norsk institutt for Naturforskning
TRE STAMMERS MØTE	Botanikk	-16 995,85	78 004,15	ABM-utvikling
TRYKKESTØTTE (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0,00	4 825,00	Statens utdanningskontor i Troms
TRADISJONSMUSIKK (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0,00	4 500,00	Statens utdanningskontor i Nordland
TRADISJONSMUSIKK (avsl.des-05)	Nyere kulturhistorie	0,00	0,00	Nordland Fylkeskommune
MUSIKKULTUR PÅ HELGELAND	Nyere kulturhistorie	-11 766,26	11 676,00	Nordland Fylkeskommune

PROSJEKT	FAGENHET	SAALDO	FORBRUK	OPPDRAAGSGIVER
FOLKEMUSIKK KULTURRÅDET	Nyere kulturhistorie	-8 674,20	0,00	Norsk Kulturråd
TRYKKESTØTTE BUL (avsl.nov-05)	Nyere kulturhistorie	0,00	9 650,00	BUL
FOLKEMUSIKK OG DANS	Nyere kulturhistorie	-910	24 090,00	Rådet for folkemusikk og dans
I 57968/V20 LINDGREN A-R (AAREKOL L)	Nyere kulturhistorie	-658 834,83	417 466,60	Norges Forskningsråd
I 70259/V20 MAURSTAD ANITA	Nyere kulturhistorie	4 693,00	91 084,93	Norges Forskningsråd
TRADISJONSMEDISIN	Formidling	-10 027,00	12 878,00	Fylkeslegen i Troms
POLARNORGE 2005 (avsl.jul-05)	Formidling	0,00	1 159 363,77	Norsk Museumsutvikling
KULTURHISTORISK FILM 2002	Samisk etnografisk	-9 740,69	24 800,00	Utenriksdepartementet
NETTSAPMI	Samisk etnografisk	27 000,00	0,00	Utenriksdepartementet
THE MANDELA STORY	Samisk etnografisk	5 057,28	0,00	Barentssekretariatet
NETTBASERTE LÆREMIDLER	Samisk etnografisk	-27 738,75	0,00	Utdanningskontorene i Finnmark, Nordland og Troms
KULTURUTVEKSLING MALI/NORGE	Samisk etnografisk	-13 510,37	0,00	Utenriksdepartementet
SPILDRA	Samisk etnografisk	22 856,51	0,00	Kommunal og regionaldepartementet
INFOHEFTET SPILDRA	Samisk etnografisk	-19 051,46	0,00	Kvæningen kommune
SAMEBEVEGELSEN	Samisk etnografisk	-200 000,00	0,00	
NORSK-RUSSISK MILJØSAMARB	Zoologi	-6 974,40	0,00	Fylkesmannen i Finnmark
JB-UTLAND-NFR(avsl.nov-05)	Zoologi	0,00	5 274,49	Norges Forskningsråd
SEAPOP	Zoologi	-60 757,86	39 242,14	Norsk institutt for Naturforskning
I 45384/432 BERGE JØRGEN	Zoologi	-1 65 555,00	0,00	Norges Forskningsråd
I 58781/S40 VADER WIM	Zoologi	-24 396,53	556 894,47	Norges Forskningsråd

Personaloversikt – avdelingsvis

	Stilling:		Tilsatt	Andel	Ans. fra:	Ans. til:	Perm. fra:	Perm. til:
Administrasjonen								
Arumainayagam	Sebastian	IKT- overingeniør	Fast	100				
Bjørkli	Odd-Rune	IKT-medarbeider	Eng	50				
Bottengård	Else	avdelingsdirektør	Fast	100				
Hauan	Edel Marie	konsulent	Fast	100			f 011105	
Hauan	Edel Marie	førstekonsulent	Vikar	100	f 011105			
Høili	Torill	førstesekretær	Eng	60	f 011005			
Henriksen	Jan	seniorkonsulent	Fast	100				
Karlsen	Gunn Marit	konsulent	Vikar	100	f 151105			
Olsen	Veronica	førstekonsulent	Fast	100				t 010705
Sandstedt	Britt	førstekonsulent	Fast	100				
Strøm	Anne	førstekonsulent	Fast	50			f 151105	
Strøm	Anne	førstekonsulent	Eng	50			f 151105	
Strøm	Anne	sekr./prosjektgr.	Eng	100	f 151105			
Schwenke	Jan Thomas	seksjonssjef/nestleder	Fast	100				
Udin	Kirsten	sekretær	Fast	50				
Øien	Heidi	sekretær	Fast	50				
Fagenhet for arkeologi								
Ahlquist	Aud	konsulent	Fast	100				
Gjerde	Jan Magne	stipendiat	Eng	100				
Grydeland	Sven Erik	stipendiat	Eng	100		t 220605		
Hansen	Monica	vit.ass.	Eng	50		t 310705		
Hansen	Monica	vit.ass.	Eng	80	f 010805			
Helberg	Bjørn	forsker	Eng	100				
Helskog	Knut	professor	Fast	100				
Hesjedal	Anders	prosjektleder/forsker	Eng ME	100				
Hultgreen	Tora	vit.ass.	Eng	50	f 010205	t 310305		
Hultgreen	Tora	vit.ass.	Eng	100	f 010405	t 300405		
Hultgreen	Tora	forsker	Eng	100	f 010905			
Høgtun	Ernst	produksjonsleder	Eng	100	f 140905			
Jørgensen	Roger	førsteamanuensis	Fast	100				
Lind	Keth	førstekonsulent	Eng	50				
Niemi	Anja Roth	ass. prosjektl./forsker	Eng ME	100				
Nordby	Camilla	avdelingsingeniør	Fast	100		f 010905		
Oschmann	Cora	avdelingsingeniør	Eng	100				
Ramstad	Morten	ass. prosjektl./forsker	Eng ME	100				
Storli	Inger	førsteamanuensis	Fast	100				
Sørgård	Åse	fagkonsulent	Eng M	100				
Wickler	Stephen	marinarkeolog	Fast	100				
Fagenhet for botanikk								
Alm	Torbjørn	førsteamanuensis	Fast	100				
Eidsmo	Kirsti	avdelingsingeniør	Fast	50				
Elverland	Ellen	stipendiat	Eng	100				
Engelskjøn	Torstein	førsteamanuensis	Fast	100				
Espejord	Marit	konsulent	Fast	50				
Haugli	Finn	professor	Fast	100				
Jensen	John Beck	overingeniør	Fast	100				
Mathiassen	Geir	førsteamanuensis	Fast	100				
Mørkved	Brynhild	førstekonservator	Fast	100				
Nyvoll	Kristian	gartner	Fast	100				
Vange	Vibekke	fagkonsulent	EngM	100				
Wang	Inga	forskningstekniker	Eng	25	f 010905			
Formidlingsenheten								
Bakker	Ann-Grethe	førstesekretær	Fast	50				
Giæver	Marianne	museumslærer	Fast	100				

	Stilling:		Tilsatt	Andel	Ans. fra:	Ans. til:	Perm. fra:	Perm. til:
Høgtun	Ernst	tegneleder	Fast	100				f 140905
Eide	Lars Sigurd	formidlingsleder	Vikar	100	f 010305			
Hagen	Ståle	førstebetjent	Vikar	50	f 150505			
Jakobsen	Arvid	snekker	Fast	100				
Johansson	Kristiina	førstekonsulent	Fast	100				
Nilsen	Elisabeth J.	førstekonsulent	Fast	100				
Nylund	Per Helge	formidlingskonsulent	Fast	100				
Revoll	Signe	hovedbetjent	Vikar	100		t 210305		
Reymert	Per Kyrre	formidlingsleder	Fast	100			f 011004	
Rosted	Anne Marie	utstillingstekniker	Fast	100				
Surgenor	Margaret	utstillingsbetjent	Fast	50			f 210305	
Surgenor	Margaret	hovedbetjent	Vikar	100	f 210305			

Fagenhet for geologi

Bøe	Per	amanuensis	Fast	100				
Gundersen	Anne	tegneleder	Fast	100				
Hansen	Jesper	stipendiat	Eng	100				
Møller	Jakob	professor	Fast	100		t 310305		
Thomsen	Elsebeth	førsteamanuensis	Fast	100				
Wallerath	Odile	avdelingsingeniør	Fast	100				

Fagenhet for nyere kulturhistorie

Eldjarn	Gunnar	båtbygger	Fast	100				
Graff	Ola	førstekonservator	Fast	100				
Hansen	John	overingeniør	Fast	50				
Hauan	Marit	førsteamanuensis	Fast	100				
Hegstad	Sveinulf	arkivar	Fast	100				
Icagic	Adnan	foto/tegneass.	Fast	50				
Karlstad	Mari	fotoleder	Fast	100				
Maurstad	Anita	førsteamanuensis	Fast	100				
Myrvoll	Trude	konsulent	Fast	50				
Rødli	Jorun Marie	fotolærning	Eng	100				
Wold	Helge A.	amanuensis	Fast	100				
Aarekol	Lena	stipendiat NFR	Eng	100		f 010105	t 280205	

Fagenhet for samisk-etnografi

Baglo	Cathrine	stipendiat	Eng	100				
Bjørklund	Ivar	førsteamanuensis	Fast	100				
Brantenberg	Terje	førsteamanuensis	Fast	100				
Hansen	John	overingeniør	Fast	50				
Kalstad	Johan Albert	amanuensis	Fast	100				
Myrvoll	Trude	konsulent	Fast	50				
Storm	Dikka	konservator	Fast	100				

Fagenhet for zoologi

Barrett	Rob	førsteamanuensis	Fast	100				
Beck	Ellen	førstekonsulent	Fast	100				
Bergersen	Robert	fagkonsulent	Eng M	100				
Dahlen	Håkon	taxidermist/avd.ing.	Fast	100				
Dreyer	Astrid	konsulent	Fast	100				
Frafjord	Karl	førsteamanuensis	Fast	100				
Hügel	Stefan	taxidermist/avd.ing.	Fast	100		t 301005		
Nilssen	Arne C.	professor	Fast	100				
Sagerup	Kjetil	stipendiat	Eng	100				
Tandberg	Anne H. Solberg	stipendiat NFR	Eng	75	f 010205			
Vader	Wim	professor II	Eng	20				
d'Udekem d'Acoz	Cedric	stipendiat	Eng	100				

M= Museumsprosjektet

ME= Melkøyprosjektet

Representasjon

Internasjonale verv

Acta Borealia, Editorial board	Hauan	Marit Anne	medlem
Acta Borealia, Editors	Storm	Dikka	medlem
Atlas florae europaeae	Alm	Torbjørn	bidragsyter
BIOGREEN	Thomsen	Elsebeth	deltaker
CARAD, Central Asian Rock Art Database	Helskog	Knut	medlem
Direktoratet for naturforvaltnings evaluering av villaksforvaltning	Maurstad	Anita	medlem
Endangered Species Research	Barrett	Rob	Review editor
ICES arbeidsgruppe om sjøfugløkologi	Barrett	Rob	representant
Journal of ethnobiology and ethnomedicine, editorial board	Alm	Torbjørn	medlem
Marine Ornithology	Barrett	Rob	Europeisk redaktør
Museumsprosjektet	Maurstad	Anita	fagkonsulent
Museumsprosjektet, Nasjonal styringsgruppe	Storm	Dikka	medlem
Norges Forskningsråd, Program Marin Ressursforvaltning	Maurstad	Anita	medlem
Redningsselskapet	Maurstad	Anita	medlem
Riksrevisjonens fokusgruppe på Havbruk	Maurstad	Anita	medlem
Rock Art in Northern Europe (RANE) Conservation and protection.	Helberg	Bjørn	leder
Rock Art in Northern Europe (RANE).Documentation of rock paintings.	Helberg	Bjørn	medlem
Rock Art in Northern Europe (RANE).Training and education.	Helberg	Bjørn	medlem
Sjøfuglarbeidsgruppe i CAFF (Conservation of Arctic Flora and Fauna,Arctic Council)	Barrett	Rob	medlem
Styret i Obsjina Kildin	Kalstad	Johan Albert	medlem

Nasjonale verv

Artsdatabanken, ekspertgruppe rødlistearbeid marine evertebrater	Vader	Wim	deltaker
Bevaring av den grønne kulturarven, Nord-Norge"	Mørkved	Brynild	fagansvarlig
Fagkomiteen for humanoria, NFR	Hauan	Marit Anne	medlem
Forum for soppfargere, Nord-Norge	Mørkved	Brynild	regionsansvarlig
Genressursutvalget for kulturplanter	Mørkved	Brynild	medlem
Geografisk forening	Storm	Dikka	distriktsrep.
IT-Museum, Nasjonal styringsgruppe	Storm	Dikka	medlem
MD/FKD arbeidsgruppe – EcoQo's sjøfugl og marin pattedyr i Barentshavet	Barrett	Rob	medlem
Nasjonalt utvalg for universitetsmuseene – NUUM	Storm	Dikka	medlem
Nordnorsk botanisk forening, ekskursjonskomiteen	Alm	Torbjørn	medlem
Norges Museumsforbund, Seksjon for naturhistorie,	Vange	Vibekke	representant
Norsk faggruppe for bergkunstkonservering.	Helberg	Bjørn	varamedlem
Norwegian Journal of Entomology, redaksjonen	Nilssen	Arne C	medlem
Ornis norvegica, redaksjonsråd	Barrett	Rob	medlem
Polarflokken	Alm	Torbjørn	reaktør
Redaksjon for 7. utgave av "Norsk Flora"	Alm	Torbjørn	medlem
Redaksjonsråd for Tidskrift for kulturforskning	Hauan	Marit Anne	redaksjonsmedlem
Regional arbeidsgruppe for bergkunsten i Alta	Helskog	Knut	medlem
Samarbeidsgruppa for verdensarvminnet, Bergkunsten i Alta.	Helskog	Knut	medlem
Samarbeidsutvalg for arkeologi innen kulturminnevern	Stephen	Wickler	medlem
Styret Avdeling for kunsthøgskolen i Tromsø	Hauan	Marit Anne	medlem
Styret for Østsamisk Museum	Kalstad	Johan Albert	medlem
Utstillingskomite ved Østsamisk Museum	Kalstad	Johan Albert	medlem
Styret Studentsamskipnaden i Tromsø	Hauan	Marit Anne	medlem
Styringsgruppa for Folkemusikk Nord	Graff	Ola	medlem
Styringsgruppe for "Floraatlas	Alm	Torbjørn	medlem
Styringsgruppen for kvensk forskning, NFR	Hauan	Marit Anne	medlem
Klagenemda for taksidermistfaget	Dahlen	Håkon	leder
Utstillingskomite ved Svalbard Museum, Longyearbyen	Hauan	Marit Anne	medlem
Det Arkeologiske Museumsrådet	Stephen	Wickler	representant, UiTØ
Forskningsutvalget	Storli	Inger	medlem
Redaksjonen for 7. utgave av Lids flora/"Norsk flora"	Alm	Torbjørn	medlem
Styringsgruppa for PolarNorge 2005	Jørgensen	Roger	medlem
Bergkunstprosjektet	Helskog	Knut	fagansvarlig
Styre Senter for samisk helseforskning	Storm	Dikka	medlem
Forum for urfolksspørsmål	Storm	Dikka	varamedlem

Styret Samisk Senter

Styringsgruppa for utstillingen Polar Norge
Programstyre Urfolksmaster
Tilsettingsrådet

Interne råd og utvalg

Biblioteksansvarlig, Fagenhet for botanikk
Forskningsutvalget, TMU

Nordnorsk museumsseminar

Likestillingsombud

Melkøyprosjektet.
Museumsprosjektet, delprosjekt arkeologi
Museumsprosjektet, delprosjekt zoologi
Ottarredaksjonen

Romkomiteen

Styret for Botanisk hage

Styret for Tromsø Museum

Bjørklund	Ivar	medlem
Brantenberg	Terje	varamedlem
Jørgensen	Roger	medlem
Bjørklund	Ivar	medlem
Schwenke	Jan Thomas	medlem

Alm	Torbjørn	medlem
Alm	Torbjørn	leder
Storli	Inger	medlem
Aarekol	Lena	medlem
Baglo	Cathrine	medlem
Mørkved	Brynhild	medlem
Thomsen	Elsebeth	ombud (V05)
Graff	Ola	ombud (H05)
Helskog	Knut	avsvarelig leder
Helskog	Knut	Fagansvarlig
Nilssen	Arne C	Fagansvarlig
Nilssen	Arne C	redaktør
Maurstad	Anita	redaktør
Nilsen	Elisabeth J.	medlem
Eidsmo	Kirsti	medlem
Storm	Dikka	leder
Mørkved	Brynhild	leder (H05)
Alm	Torbjørn	medlem
Storm	Dikka	leder (V)
Hauan	Marit Anne	leder (H)
Alm	Torbjørn	nestleder (H)
Nilssen	Arne C.	medlem (H)
Frafjord	Karl	medlem (H)
Graff	Ola	medlem (H)
Niemi	Anja	medlem (H)
Eide	Lars Sigurd	medlem (H)
Nilsen	Elisabeth J	medlem (H)
Maurstad	Anita	1. varamedlem (H)
Thomsen	Elsebeth	2. varamedlem (H)
Bjørklund	Ivar	3. varamedlem (H)
Nyvoll	Kristian	1. varamedlem (H)
Rosted	Anne Marie	2. varamedlem (H)
Karlstad	Mari	3. varamedlem (H)
Barrett	Rob	nestleder (V)
Beck	Ellen	medlem (V/H)
Ramstad	Morten	medlem (V)
Thomsen	Elsebeth	medlem (V)
Jørgensen	Roger	medlem (V)
Mathiassen	Geir	medlem (V)
Karlstad	Mari	medlem (V)
Dreyer	Astrid	medlem (V)
Bøe	Per	varamedlem (V)
Alm	Torbjørn	varamedlem (V)
Espejord	Marit	varamedlem (V)
Gundersen	Anne	varamedlem (V)
Kalstad	Johan Albert	varamedlem (V)
Niemi	Anja	varamedlem (V)
Nilssen	Arne C	varamedlem (V)
Wold	Helge	varamedlem (V)
Sagerup	Kjetil	1. varamedlem (H)
Storm	Dikka	leder
Barrett	Rob	medlem
Graff	Ola	medlem
Helskog	Knut	leder

Styringsgruppa Nettprosjekt Sapmi

Styret for Fagenhet for Arkeologi

	Storli	Inger	leder (H05)
	Wickler	Stephen	leder (V05)
	Wickler	Stephen	nestleder (H05)
	Ahlquist	Aud	medlem
Styret for Fagenhet for botanikk	Mathiassen	Geir	leder
	Mørkved	Brynild	leder (H05)
	Engelskjøn	Torstein	nestleder (V05)
	Nyvoll	Kristian	medlem
Styret for Formidlingsenheten	Eide	Lars Sigurd	leder
	Nylund	Per-Helge	nestleder
	Giæver	Marianne	medlem
	Nilsen	Elisabeth J	varamedlem
Styret for Fagenhet for geologi	Bøe	Per	leder (V05)
	Thomsen	Elsebeth	nestleder
	Wallerath	Odile	medlem
Styret for Fagenhet for nyere kulturhistorie	Wold	Helge	leder
	Maurstad	Anita	nestleder
	Graff	Ola	nestleder
	Hegstad	Sveinulf	medlem
Styret for Fagenhet for samisk etnografi	Bjørklund	Ivar	leder
	Brantenberg	Terje	nestleder
	Hansen	John	medlem
Styret for Fagenhet for zoologi	Frafjord	Karl	leder
	Nilssen	Arne C	nestleder
	Hügel	Stefan	medlem
Styret for Botanisk hage	Mørkved	Brynild	leder
	Alm	Torbjørn	medlem
Styringsgruppe for ny Zoologisk utstilling	Alm	Torbjørn	leder
	Maurstad	Anita	medlem
Styringsgruppa for utstillinga "Ilden i sentrum"	Jørgensen	Roger	leder
	Wickler	Stephen	medlem
	Nylund	Per Helge	medlem
	Eide	Lars Sigurd	medlem
	Schwenke	Jan Thomas	medlem
	Ramstad	Morten	sekretær
Superbruker for FRIDA	Jørgensen	Roger	superbruker
	Hansen	Jesper	superbruker
Innstillingsrådet	Karlstad	Mari	medlem (V05)
	Nilssen	Elisabeth	medlem (H05)
Tromura kulturhistorie	Stephen	Wickler	redaktør
Tromura, naturhistorie	Bøe	Per	redaktør
Utvalg for Flytting av TMU til Breivika	Hauan	Marit Anne	leder
	Beck	Ellen	medlem
	Nilssen	Arne C	medlem
Valgstyret TMU	Ahlquist	Aud	medlem
	Hansen	Jesper	medlem
	Frafjord	Karl	medlem
	Hansen	John	medlem
Velferdskomiteen	Sagerup	Ketil	medlem
Hovedverneombud	Bøe	Per	ombud
	Nyvoll	Kristian	varaombud
Verneombud	Helberg	Bjørn	ombud
	Hansen	John	varaombud
	Surgenor	Margaret	ombud
	Sandstedt	Britt	varaombud
Webredaksjonen ved TMU	Wold	Helge	redaktør
	Nilsen	Elisabeth J.	medlem
	Arumanayagam	Sebastian	medlem
	Eide	Lars Sigurd	medlem

Publikasjoner

ARKEOLOGI:

Hultgreen, Tora. The chronology of the Russian hunting stations on Svalbard a reconsideration .Acta Borealia 2005(Vol. 22, no. 1):79-91

Jørgensen, Roger. Archaeology on Svalbard past, present and future .Acta Borealia 2005(Vol. 22, no. 1):49-61

Nielsen, Jens Petter; Hultgreen, Tora. Stephen Burrough at 'Cola river'; a reconsideration. Polar Record 2005;41:97-102

Ramstad, Morten; Hesjedal, Anders; Niemi, Anja roth. The Melkøya project: maritime hunter-fisher island settlements and the use of space through 11 000 years on Melkøya, Arctic Norway .Antiquity 2005;79(304)

Wickler, Stephen; Nilsen, Gørill. Iron Age boathouses in Arctic Norway viewed as multifunctional expressions of maritime cultural heritage. I: Maritime Heritage and Modern Ports. Southampton: WIT Press 2005. ISBN 1-84564-010-1. s. 15-24

Gjerde, Jan magne. Beluga Landscapes. New Interpretations of rock art and Landscapes by the Vyg River, NW-Russia.. I: World of Rock Art. Moskva: Institute of Archaeology, Russian Academy of Science 2005. ISBN 5943750347. s. 338-343

Helskog, Knut a. Depictions of reindeer corrals. Hunting, domestication or both?. Moskva: Institute of Archaeology, Russian Academy of Science 2005. ISBN 5943750347. 8 s.

BOTANIKK:

Alm, Torbjørn. Pinguicula vulgaris (Lentibulariaceae) and its uses in Norway. Sida - Contributions to Botany (SCB) 2005;21(4):2249-2274

Alsos, Inger Greve; Engelskjøn, Torstein; Gielly, L; Taberlet, P; Brochmann, C. Impact of ice ages on circumpolar molecular diversity: insights from an ecological key species. Molecular Ecology 2005;14

Asdal, Åsmund; Mørkved, Brynhild; Åsen, Per Arvid. Staud flora www.plantearven.no: Genressursutvalget for kulturplanter 2005. 50 s.

Elven, Reidar; Alm, Torbjørn; Berg, Tore; Båtvik, Jan Ingar I.; Fremstad, Eli; Pedersen, Oddvar. Johannes Lid & Dagny Tande Lid: Norsk flora. 7. utgåva.. Oslo: Det Norske Samlaget 2005. ISBN 82-521-6029-8. 1230 s.

Elverland, ellen; Vorren, Karl Dag; Vorren, Tore Ola; Alm, Torbjørn; Hufthammer, Anne karin. Fossiler avslører fortidens klima på Andøya. Cicerone 2005;6:22-24

Granmo, Alfred; Mathiassen, Geir Harald. Sopppforeninger i Norge og litt nordnorsk sopphistorie. Polarflokken 2005;29(1)

Mathiassen, Geir Harald; Granmo, Alfred; Marstad, Per. Vårtrevlesopp Inocybe ereubesens - en sjelden rødlisteart med ny nordgrense i Norge. Polarflokken 2005;29(1)

Vange, Vibekke; Mørkved, Brynhild; Giæver, Marianne. Botmusa - Ressurshäfte i botanikk for skolen. Foreløpig utgave. Tromsø: Tromsø Museum - universitetsmuseet 2005

GEOLOGI:

Fraaije, Rene; Hansen, Jesper; Hansen, Thomas. Late Miocene decapods from Gram, Denmark. Palaeontos 2005;7:51-61

Fürsich, Franz; Thomsen, Elsebeth. Jurassic biota and biofacies in erratics from the Sortland area, Vesterålen, northern Norway. Bulletin - Norges geologiske undersøkelse 2005;443:37-53

Hansen, Jesper; Hansen, Thomas. A Late Miocene brissid echionoid from Denmark. Palaeontos 2005;7:46-50

Hansen, Jesper; Harper, David A.T.. Palaeoneumonia, a new name for the genus Neumonia Harper, 1981 (Brachiopoda), preoccupied by Neumonia Lebert, 1879 (Arthropoda). Norsk Geologisk Tidsskrift/Norwegian Journal of Geology 2005;85:223-223

Møller, Jakob j. Lightning and spesial peat bog phenomena on Andøya, northern Norway. Norsk geografisk tidsskrift/Norwegian Journal of Geography 2005;59(4):291-295

Thomsen, Elsebeth. Brachiopod-substrate relationships on the shelf off the Faroes. Annales societatis scientiarum Færoensis. Supplementum 2005 Suppl 41:195-201

Thomsen, Elsebeth. Alverdens geologer mindes Steno. GeologiskNyt 2005(2):8

Thomsen, Elsebeth. En Steno-epoke i dansk kunst - og ukendte værker med geologen Steno som motiv. GeologiskNyt 2005(2):4-8

NYERE KULTURHISTORIE:

Hauan, Marit Anne. En langsom tid er denne mørke vinter at overvinde."En lesning av Journal paa Slupen St Nicolai (1984). I: Mot rikare mål å trå. Festskrift til Tove Bull.. Oslo: Novus Forlag 2005. ISBN 82-7099-422-7. s. 302-313

Graff, Ola. Av det raudaste gull. Tradisjonsmusikk i nord. Stamsund: orkana forlag 2005. ISBN 82-8104-034-3. 254 s.

Graff, Ola. Ho Frida og forskinga. Tromsøflaket 2005(10)

Graff, Ola. Kem e du? - Om joik som identitetsmarkering. Folk och musik 2005:30-42

Maurstad, Anita. Kulturstier på sjøen. Ottar 2005;47:40-47
Bjørklund, Ivar. Underveis med Harald Eidheim fra små steder til store spørsmål. Norsk antropologisk tidsskrift 2005(Årg. 16, nr. 4):222-228

Baglo, Cathrine. Varangersamer på utstilling i Tyskland i 1877?. Varanger årbok 2005

SAMISK ETNOGRAFI:

Storm, Dikka. Bidrag til 'Samisk folkekunst'. I: Samisk folkekunst. København: Borgens forlag 2005. ISBN 87-21-02512-6. s. 292-296

Storm, Dikka; et al.. Sami knowledge - a voice of culture. I: Unesco-publication. Greece: Unesco/Ekdotiki 2005.

ZOOLOGI:

Berge, Jørgen; Vader, Wim. On the taxonomic status of the Antarctic amphipod crustacean genera Eclysis (Astyridae) and Bathypanoploea (Stilipedidae), with partial redescription of their type species and description of Bathypanoploea polarsterni n. sp.. Organisms, Diversity & Evolution 2005;5

Berge, Jørgen; Vader, Wim. The amphipod genus Alexandrella (Amphipoda, Stilipedidae): taxonomic status, allometric growth and description of two new species. Journal of Natural History 2005;39

d'Udekem d'Acoz, Cédric. Occurrence of Periclimenes

scriptus (Risso, 1822) (Decapoda, Caridea, Pontoniinae) in Portuguese waters. *Crustaceana* 2005;78

d'Udekem d'Acoz, Cédric. Occurrence of *Periclimenes scriptus* (Risso, 1822) (Decapoda, Caridea, Pontoniinae) in Portuguese waters. *Crustaceana* 2005;78(3):367-370

d'Udekem d'Acoz, Cédric; Vader, Willem. New records of West and South African Bathyporeia, with the description of four new species and a key to all species of the genus (Crustacea, Amphipoda). *Journal of Natural History* 2005;39

d'Udekem d'Acoz, Cédric; Vader, Wim. New records of West and South African Bathyporeia, with the description of four new species and a key to all species of the genus (Crustacea, Amphipoda). *Journal of Natural History* 2005;39:2759-2794

d'Udekem d'Acoz, Cédric; Vader, Wim. The genus Bathyporeia (Amphipoda, Pontoporeiidae) in the Mediterranean Sea. *Bollettino del Museo Civico di Storia Naturale di Verona; Botanica, Zoologia* 2005;29:3-38

Sandvik, H; Erikstad, KE; Barrett, Robert T; Yoccoz, Nigel Gilles. The effect of climate on adult survival in five species of North Atlantic seabirds. *Journal of Animal Ecology* 2005;74:817-831

Sandvik, Hanno; Erikstad, Kjell E; Barrett, Robert T; Yoccoz, Nigel Gilles. The effect of climate on adult survival in five species of North Atlantic seabirds. *Journal of Animal Ecology* 2005;74:817-831

Svenning, M-A; Borgstrøm, R; Dehli, T.O.; Moen, G; Barrett, Robert T; Pedersen, Torstein; Vader, Wim. The impact of marine fish predation on Atlantic salmon smolts (*Salmo salar*) in the Tana estuary, North Norway, in the presence of an alternative prey, lesser sandeel (*Ammodytes marinus*). *Fisheries Research* 2005;76:466-474

Svenning, Martin-A.; Fagermo, S.-E.; Barrett, Robert T; Borgstrom, R; Vader, Wim; Pedersen, Torstein; Sandring, S. Goosander predation and its potential impact on Atlantic salmon smolts in the River Tana estuary, northern Norway. *Journal of Fish Biology* 2005;66:924-937

Vader, Wim; Johnsen, Jan Roger; Berge, Jørgen. Studies on the genus *Onisimus* Boeck, 1871 (Amphipoda, Lysianassoidea, Uristidae). I. The brevicaudatus- and sextoni-groups.. *Organisms, Diversity & Evolution* 2005;5 Suppl 7:1-48:161-164

Vader, Wim; Krapp-Schickel, Traudl. Crab-associated amphipods from the Falkland Islands (Crustacea, Peracarida). *Journal of Natural History* 2005;39(33):3075-3099

Åsbakk, Kjetil; Oksanen, Antti; Nieminen, M; Haugerud, Rolf E; Nilssen, Arne Claus. Dynamics of antibodies against hypodermis C in reindeer infested with the reindeer warble fly, *Hypoderma tarandi*. *Veterinary parasitology* 2005;129:323-332

Anker, Arthur; d'Udekem d'Acoz, Cédric; Poddoubtchenko, Denis. Description of a new species of *Alpheopsis* from the Azores, with remarks on *A. africana* Holthuis, 1952 and other species of the *A. trispinosa* (Stimpson, 1860) group (Crustacea, Decapoda, Caridea, Alpheidae). *Bulletin de l'Institut royal des Sciences Naturelles de Belgique, Biologie* 2005

Anker-Nilssen, Tycho; Bustnes, J.O.; Erikstad, K.E.; Lorentsen, Svein-Håkon; Tveraa, T.; Strøm, H.;

Barrett, Robert T. SEAPOP. Et nasjonalt sjøfuglprogram for styrket beslutningsstøtte i marine områder. Trondheim: Norsk Institutt for Naturforskning 2005. ISBN 82-426-1515-2. 66 s.

Bergersen, Robert. Letter from John Sahlberg to Jacob Sparre Schneider. *Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica* 2005;81:44-48

d'Udekem d'Acoz, Cédric; Faasse, Marco; Dumoulin, Emmanuël; De Blauwe, Hans; et al.. Occurrence of the Asian shrimp, *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902, in the Southern Bight of the North Sea, with a key to the Palaemonidae of North-West Europe (Crustacea, Decapoda, Caridea). *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 2005;22:95-111

Frafjord, Karl. Danser med bjørner. *Våre Rovdyr* 2005;19(1):16-18

Frafjord, Karl. Habitatvalg hos rødrev i en nordlig bjørkeskog. *Fauna : norsk zoologisk tidsskrift* 2005;58(1):2-8

Frafjord, Karl. Hengduanfjella – trua biologisk mangfold. *Fauna : norsk zoologisk tidsskrift* 2005;58(1):14-18

Frafjord, Karl. Tranene i Arasaki. *Naturfotografen* 2005;20:30-33

Nilssen, Arne Claus. Pupal Biology and Metamorphosis behaviour Chapter 9 (pp. 123-138) in: *The Oestrid Flies: Biology, Host-Parasite Relationships, Impact and Management* (Colwell, D. D. Hall, M.J.R. Scholl, P.J.) (Eds.): CAB International 2005. ISBN 0851996841. 384 s.

Sagerup, Kjetil; Gabrielsen, Geir Wing; Larsen, Hans Jørgen; Skaare, Janneche Utne. Immune effects of persistent organic pollutants in arctic seabirds – method development and ongoing research. . *Polar Research in Tromsø* 2005:8-9

Tenow, Olle; Bylund, Helena; Nilssen, Arne Claus; Karlsson, P.S.. Long-Term Influence of Herbivores on Northern Birch Forests. I: *Plant Ecology, Herbivory, and Human Impact in Nordic Mountain Birch Forests*. Berlin: Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2005. ISBN 3-540-22909-4. s. 165-181

Tenow, Olle; Bylund, Helena; Nilssen, Arne Claus; Karlsson, P.S.. Long-term influence of insect herbivores on northern birch forests.. I: *Plant Ecology, Herbivory, and Human Impact in Nordic Mountain Birch Forests*. Berlin: Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2005. ISBN 3-540-22909-4. s. 165-181

Vader, Wim; Berge, Jørgen. First record of the ellobiopsid parasite *Thalassomyces marsupii* Kane, 1964, in a stegocephalid host, with a review of previous records.. *Annales societatis scientiarum Færoensis. Supplementum* 2005;1:167-174

Åsbakk, Kjetil; Nilssen, Arne Claus; Nieminen, M; Haugerud, Rolf E; Oksanen, Antti. Kurmu on menestyksekkäs loinen, mutta silläkin voi olla heikkoutensa. *Poromies* 2005(1):22-25

FOREDRAG OA

Wickler, Stephen. Hva er maritim arkeologi i Nord-Norge? [Populærvitenskapelig foredrag]. *Mødding samling* 2005

Wickler, Stephen. Kulturminner under vann: skattejakt eller vitenskap? [Populærvitenskapelig foredrag]. *desember natt* 2005

Gjerde, Jan magne. Beluga Landscapes. New interpretations of rock art and landscapes by the Vyg River, NW-Russia. [Vitenskapelig foredrag]. *World of Rock art* 2005

Gjerde, Jan magne. Beluga landskap. Nye tolkingar av bergkunst og landskap i ristningsområdet ved Vyg, Kvitsjøen, Norvest-Russland. [Vitenskapelig foredrag]. *Forskningsseminar*

2005

Grydeland, Sven erik. "Without the Past – no Future. A present day archaeological projekt in a Sea-Sami fjord" [Vitenskapelig foredrag]. The third Nordark Workshop i Vuollerim 3. til 4. December 2005.; 03.12.2005 - 04.12.2005

Grydeland, Sven Erik. "The Colonization of the Norwegian Coast – A Process of Economic Shortage or Social Surplus?" [Vitenskapelig foredrag]. Meso 2005; 29.08.2005 - 03.09.2005

Helskog, Knut a. ATOS scanning and the documentation of rock art. [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar; 22.05.2005 - 22.05.2005

Helskog, Knut a. Begunstens mangfoldighet. Hvordan forklare endringer i form og innhold gjennom 4000 år med utgangspunkt i bergkunsten i Alta. [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar ; 26.04.2005 - 26.04.2005

Helskog, Knut a. Change and continuity through five phases and 4000 years of hunter - gatherer rock art in Arctic Norway [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar; ; 05.03.2005 - 05.03.2005

Helskog, Knut a. Depictions of Reindeer Corrals. Hunting, domestication or both? [Vitenskapelig foredrag]. World of Rock Art; 02.10.2005 - 08.10.2005

Helskog, Knut a. From the tyranny of the figures to their integration with the surfaces on which they are made. [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar; 01.06.2005 - 01.06.2005

Helskog, Knut a. Landscapes in the rock art of Alta, Arctic Norway [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar ; 18.05.2005 - 18.05.2005

Helskog, Knut a. Present and protect [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar; 30.06.2005 - 30.06.2005

Niemi, Anja Roth. Overflatisk arkeologi. GIS og romlige analyser av boplasser [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar 2005

Ramstad, Morten. Amber and personal identities in Stone Age Arctic Norway: Mesolithic – "Neolithic" transitions in the far North [Vitenskapelig foredrag]. Meso2005, The 7th International Conference on The Mesolithic in Europe Belfast, Northern Ireland ; 29.08.2005 - 02.09.2005

Storli, Inger. Sølvsykkatten fra Tromsø [Vitenskapelig foredrag]. Norsk arkeologmøte ; 10.11.2005 - 12.11.2005

Wickler, Stephen. Iron Age boathouses in northern Norway: beyond 'boat storage' to a more holistic maritime perspective. [Vitenskapelig foredrag]. 11th Annual Meeting, European Association of Archaeologists (EAA) ; 05.09.2005 - 11.09.2005

Wickler, Stephen; Nilsen, Gørill. Iron Age boathouses in Arctic Norway viewed as multifunctional expressions of maritime cultural heritage. [Vitenskapelig foredrag]. Maritime Heritage 2005; 18.04.2005 - 20.04.2005

Ramstad, Morten; Niemi, Anja roth. Island settlements and the use of space: Maritime hunter-fishers through 11 000 years at Melkøya, Arctic Norway [Poster]. Meso2005, The 7th International Conference on The Mesolithic in Europe Belfast, Northern Ireland ; 29.08.2005 - 02.09.2005

Hultgreen, Tora; Jørgensen, Roger; Ahlquist, Aud. Russisk fangst på Svalbard. [Kunstnerisk og museal presentasjon] temporær utstilling. Tromsø Museum; Tromsø Museum, Norge. 01.02.2005 - 31.12.2005

Storli, Inger; et al.. Sølvsykkatten fra Tromsøya. [Kunstnerisk og museal presentasjon] Tromsø Museum. 16.12.2005

Mørkved, Brynhild. Gamle stauder i Finnmark [Populærvitenskapelig foredrag]. Dagsseminar med hagevandring 2005

Mørkved, Brynhild. Krydder og nyttevekster i nord [Populærvitenskapelig foredrag]. Publikumsdag i bot hage 2005

Mørkved, Brynhild. Oldemors sauder [Populærvitenskapelig foredrag]. Temakveld i botanisk hage 2005

Vange, Vibekke. På gjengrodd stier og enger [Populærvitenskapelig foredrag]. Desembernatt på Tromsø Museum 2005

Vange, Vibekke. Spiringsøkologi, reproduksjon og klonal vekst hos rødknapp (Knautia arvensis) relatert til skjøtsel [Vitenskapelig foredrag]. Medlemsmøte 2005

Hansen, Jesper. Brachiopod Fauna in the Lower Part of the Ordovician (Caradoc) Arnestad Formation in the Oslo Region, Norway [Vitenskapelig foredrag]. Fifth International Brachiopod Congress; 03.07.2005 - 07.07.2005. Publisert i: Fifth International Brachiopod Congress - Abstracts; 2005

Thomsen, Elsebeth . Niels Steensen i samlinger og museers verden [Populærvitenskapelig foredrag]. Niels Steensen foredrag 2005

Tendal, Ole Secher; Thomsen, Elsebeth . Faroese articulate brachiopods as biogene habitats, in a North Atlantic fauna perspective [Poster]. 5th International Brachiopod Congress; 03.07.2005 - 08.07.2005

Thomsen, Elsebeth . Sortlandprosjektet. [Kunstnerisk og museal presentasjon] Forskningsformidling. Geologisk Fagenhet Tromsø Museum Universitetsmuseet; Tromsø Museum Universitetsmuseet. 30.04.2005

Thomsen, Elsebeth . Utdødde dyr. [Kunstnerisk og museal presentasjon] Dinosaurhelgen. Dinosaurhelgen Tromsø Museum Universitetsmuseet; Tromsø Museum Universitetsmuseet. 09.04.2005

Aarekol, Lena. Kvendrakten - en skapelsesberetning? [Vitenskapelig foredrag]. Forskerseminar - Kvener og skogfinner; 04.10.2005 - 06.10.2005

Aarekol, Lena. Geita på kirkevei [Paper uten foredrag]. PhD-kurs; 21.11.2005 - 23.11.2005

Baglo, Cathrine. Samer på utstilling. Fra Tromsø til Hamburg? Om dyrehandler Carl Hagenbeck og hans "antropologisk-zoologiske" utstillinger i tida 1874- 1930(32) [Populærvitenskapelig foredrag]. Julenatt 2005

Baglo, Cathrine. Samer på utstilling. Fra Tromsø til Hamburg? Samer på utstilling - Fra Tromsø til Hamburg? Om dyrehandler Carl Hagenbeck og hans "antropologisk-zoologiske utstillinger" i tida 1874-1932. [Populærvitenskapelig foredrag]. Samisk informasjonsdag 2005

Baglo, Cathrine. "Sie sind mein Mann". Om dyrehandler Carl Hagenbeck, utstillinga av mennesker og forbindelsen til Johan Adrian Jacobsen [Vitenskapelig foredrag]. Internt seminar 2005

Baglo, Cathrine. Samer på utstilling. Om "levende utstillinger" i tida 1822-1934 [Vitenskapelig foredrag]. Forskningsseminar 2005

Baglo, Cathrine. Samer på ville veger? Om "levende utstillinger", antropologi og vitenskapelige praksiser [Paper uten foredrag]. Forskerkurs: Reiselitteratur - fakta og fiksjon; 21.11.2005 - 23.11.2005

*Gjesteutstillingen EMNETRE der en skoleklasse får lov til å arbeide med tre.
Foto: Jorunn M. Rødli, TMU*

*Forsidebilde:
Relikviekors av sølv fra ca. 1100. Sølvskatt funnet av tre gutter i boligfeltet Bi i Nord i Tromsø i august 2005.
Foto: Jorunn M. Rødli, TMU*

*Bakside:
Utstillingen Det hvite eventyret – PolarNorge 2005. Utstillingen er ei jubileumsutstilling i anledning 100-årsmarkeringen av unionsoppløsningen, og er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Tromsø, Norsk Polarinstitutt, Polarmuseet i Tromsø og Statsarkivet i Tromsø.
Foto: Adnan Icgagic, TMU.*